TIDSKRIFT FÖR

SCHACK

Göteborgaren Ernst Åhman — kungapokalens erövrare vid mästerskapstävlingarna i Liljewalchs Konsthall.

JULI—AUG. 1947 **7-8** ÅRGÅNG 53

TIDSKRIFT FÖR SCHACK 1947

Expedition: Drottninggatan 29 C, Stockholm. Postgirokonto 3973.
Annonsavdelningen: Telefon 31 67 22 (kl. 9—10).

Redaktör och ansvarig utgivare:
Erik Lundin, Alströmergatan 32, uppg. 8, 4 tr., Stockholm.
Telefon: 53 72 20 (kl. 9—11) 11 51 95 (kl. 12—13).

Problemavdelningen:
Gunnar Andersson, Katarina Bangata 15, 1 tr., Stockholm.
Telefon: 44 32 80.

Studieavdelningen:
A. Werle, Krukmakaregatan 38, nb. th., Stockholm.

Korrespondensturneringar:
Elis Hugolf, Timsforsvägen 2, Stureby.

PRENUMERATIONSPRIS: KR. 6: —. I FINLAND KR. 7: 50.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING: Sid.

Kongressen i Stockholm 169
Nordiska kongressen i Helsingfors 177
FIDE återuppstår 181
Skönhetspris 184
Schack i litteraturen 185
Partier 186
Studier 201
Problem 203
Korrespondensturneringarna 205
Schacknytt 207

SCHACKKLUBBAR!

Förslag till klubbmärken, förtjänsttecken, medaljer och plaketter uppgöras kostnadsfritt.

SPORRONG & CO.

KUNGSGATAN 17 * STOCKHOLM 1

Telefon: Namnanrop "SPORRONG & CO."

TIDSKRIFT FÖR

SCHACK

Officiellt organ för Sveriges Schackförbund

N:r 7—8 Juli—Aug. 1947 Årg. 53

Kungahälsning i prinstal vid rekordkongress.

Sveriges schackförbunds 31:a kongress inleddes programenligt söndagen den den 6 juli i Liljevalchs konsthall i Stockholm.

Stockholms Schackförbunds ordförande, advokaten Folke Rogard, uttalade arrangörernas tillfredsställelse över att kongressen nu stod inför sitt förverkligande. Herr Rogard framförde arrangörernas tack till kooperationer och enskilda, som genom stöd i olika form möjliggjort kongressens anordnande. Härefter hälsade hr Rogard de närvarande välkomna och riktade sig därvid särskilt till Prins Bertil, som på arrangörernas anmodan kommit tillstädes och förklarat sig villig att öppna kongressen och dess tävlingar.

Prins Bertil höll härefter följande anförande:

»Även om jag själv inte fått lära mig att spela schack — en försummelse, som jag hoppas få tid att reparera — känner jag väl till att schackspelet är en ädel tankelek, som under i stort sett oförändrade former utövats under tusentals år av mänsklig kulturell sammanlevnad i skilda delar av världen. Redan genom denna sin historia intar schackspelet en särställning i förhållande till andra tankelekar, som mestadels varit av tillfällig och växlande karaktär och oftast även nationellt begränsade.

Det tillkommer ej mig att söka analysera de egenskaper hos schackspelet, som sålunda givit och giver detta spel dess särart. Så mycket förstår jag emellertid, att djupet i spelets idéinnehåll, dess fasta och rättvisa regler samt dess relativa oberoende av tillfälligheter samverka till att spelet fängslar sina utövare, skänker intellektuell njutning och behållning samt fostrar karaktären och befrämjar den kamratliga förståelsen.

I schackspelets tusenåriga historia är en period av trettio år kanske knappast imponerande i och för sig, men då vi i dag fira Sveriges Schackförbunds 30-årsjubileum, ha vi ändock anledning att särskilt glädja oss åt spelets utveckling i vårt land under denna sista tid. Förbättrade kommunikationer liksom den allmänna utvecklingen av litteratur och av nyhetsförmedling ha i växelverkan med stigande folkbildning och fördjupande av de intellektuella intressena gjort, att schackspelet i vårt land under senare tid vunnit en spridning, som ännu under förra århundradet skulle betraktats såsom otänkbar. Denna utveckling, som redan kommit så långt, att man kan tala om schackspelet såsom ett viktigt bidrag till lösandet av våra fritidsproblem, är givetvis resultatet av många goda krafters samverkan, men jag vet att det svenska schackfolket har anledning att först och främst erinra sig Ludvig Collijns enastående insatser under nära nog femtio års hängivet arbete såsom författare, ledare och organisatör av det svenska schacklivet och befrämjare av de internationella schackförbindelserna.

Särskilt vill jag i dag understryka, att Collijn hade öppen blick för betydelsen av att spelet är obundet av nationella gränser. I vår tid av tvister och bristande förtroende mellan folken är det av vikt att tillvarataga alla medel i arbetet på internationell förståelse; schackspelets särart gör detta spel väl ägnat att använda som ett sådant medel. Jag vet, att Collijns efterföljare arbeta i detta syfte, och jag hoppas på en framgångsrik fortsättning.

Jag lyckönskar Sveriges Schackförbund på dess högtidsdag och uttalar mina bästa välgångsönskningar för framtiden. Jag förstår, att det är glädjande för arrangörerna, att jubileumskongressens tävlingar vunnit rekordartad anslutning. Min höge farfader, Hans Majestät Konungen, som är förbundets beskyddare och med livligt intresse följer dess verksamhet, har velat framföra sin hälsning. Med denna hälsning förklarar jag jubileumskongressen öppnad och tillönskar deltagarna i dess tävlingar en god och kamratlig strid.»

Schackförbundets ordförande, civilingenjör Erik Olson, uttalade därefter kongressens vördsamma tack för Konungens hälsning och betonade att prins Bertil i sitt tal påpekat just det mål och de idéer, som Sveriges schackförbund strävat att allt mer och mer förverkliga. Kongresserna är en generalmönstring för att främja schackspelets utbredning. I den schackliga tvekampen är segrarens enda utrustning klarare tanke och logik än motståndaren. Schack syftar till att fostra karaktären och skapa en moralisk höjning. Tal. slutade med att citera ett svenskt skaldeord från 1400-talet om att »schackspel vill lära var man att leva med ära».

Sedan ordförande därefter förklarat förhandlingarna öppnade, godkändes följande röstlängd:

Stödjande medlemmar		Primärt röstantal	Reducerat röstantal
	Fritz Andersson	1	1
	Eric Carlén	1	1
	J. E. Ekelund	1	1
	Erik Olson	1	1
	Folke Rogard	1	1
	Herman Söderborg	1	1
Underförbund	*Ombud*		
Blekinge	E. Gustafsson	118	118
Bohuslän	intet ombud	46	46
Dalarna	Torsten Lundell	286	286
Dalsland	intet ombud	—	—
Gotland	Gunnar Eriksson	113	113
Gästrikland	Gunnar Lund	170	170
Göteborg	Ernst Åhman	1.049	598
Halland	Nat. Andersson	210	210
Jämtland	K. Knutsson-Råbock	74	74
Medelpad	Kurt Wiklund	55	55
Mälardalen	J. E. Ekelund	739	598
Roslagen	intet ombud	—	—
Skåne	Bror Engholm	449	499
Nordskåne	intet ombud	—	—
Småland	Gideon Claesson	384	384
Stockholm	H. Söderborg	1.085	598
Värmland	S. Cederlind	245	245
Södra Västerbotten	intet ombud	—	—
Västergötland	J. Corén	517	517
Norra Ångermanland	Sven Nilsson	61	61
Östergötland	O. Pettersson	280	280
Boden	intet ombud	—	—
Bollnäs	intet ombud	—	—
Härnösand	G. Dahlin	24	24
Nynäshamn	intet ombud	—	—
Skellefteå	Gunnar Lundqvist	15	15
Rönnskär	intet ombud	—	—
Uppsala	H. Pettersson	60	60
	Summa	5.986	4.907

Vid kongressförhandlingarna beslöts på ordföranden, Erik Olsons förslag att sända ett hälsningstelegram till konungen. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för det gångna årets förvaltning, och dess hemställan att förbundet även i fortsättningen skall ekonomiskt stödja korrespondensschacket bifölls.

Före valet av styrelse för landsförbundet avböjde civilingenjör Erik Olson och kammarskrivare Eric Carlén återval till resp. ordförande- och sekreterarposterna. Till ny ordförande utsågs advokat Folke Rogard, Stockholm, och till ny vice ordförande i stället för honom fabrikör J. E. Ekelund, Örebro. Till sekreterare nyvaldes efter hr Carlén landslagsspelaren Z. Nilsson, Stockholm. Till skattmästare omvaldes civilingenjör Fritz Andersson, Göteborg och till ledamot av centralstyrelsen nyvaldes lektor Hj. Mandahl, Lund. Övriga ledamöter omvaldes, och till styrelsesuppleanter utsågs hrr P. O. Frank och H. Söderborg, Stockholm.

Till representanter i nordiska schackförbundet valdes hrr Rogard och Ekelund. Hr Rogard utsågs även till delegerad i världsschackförbundet. Detta skall ha kongress i Haag den 30 juli, varvid man skall dra upp riktlinjerna för världsschackorganisationen och bestämma slutliga regler för spel om världsmästerskapet i schack, meddelade hr Rogard.

Centralstyrelsen fick i uppdrag att bestämma tid och plats för nästa års kongress. En längre debatt uppstod om spelarnas klassificering, om vissa tävlingsbestämmelser och om utlännings rätt att delta i kongressturneringar. Styrelsen fick i uppdrag att undersöka dessa frågor för eventuell revision och framlägga förslag till nästa års kongress.

Till delegerad i internationella korrespondensschackförbundet utsågs hr E. Larsson, Traneberg, Stockholm.

Slutligen avtackade centralstyrelsens ordförande kammarskrivare Eric Carlén för hans mångåriga hängivna arbete för svenskt schack och överlämnade efter kongressens enhälliga beslut förbundets Collijnplakett i guld till hr Carlén. Denne fick även motta en minnesgåva från styrelsekamraterna.

Civilingenjör Erik Olson överlämnade därefter ordförandeklubban till centralstyrelsens nye ordförande, advokat Rogard, som framförde de svenska schackspelarnas tack till hr Olson för hans osvikliga ledarskap och meddelade hr Olson, som återkallats till förhandlingarna, att kongressen utsett honom hedersledamot i förbundet.

Tävlingarna.

Vaktombyte på sverigemästartronen.

Så äro då kampens dagar tillända för denna gång. Efter åttadagarsslaget i Stockholm har den månghundrahövdade skaran av schackkämpar skingrats. Blott i Djurgårdens lummiga lindar sjunga ännu ljumma sommarvindar en minnenas sång. Ty rik på minnen blev denna kongressturnering. En och annan vände väl hemåt något besviken över utebliven prisplacering. Men för det stora flertalet har bjudits på glädjeämnen i rikaste mått och lämnats kvar enbart ljusa minnen från schackliga duster med medbröderna i Caïssas stora broderskap.

Äras den som äras bör: Folke Ekströms seger i landslagsklassen var en fullödig prestation. Den nykorade Sverigemästarens spel kännetecknas av logik och skärpa, kompletterat av en efter svenska förhållanden enastående teorikännedom. Vi lyckönska honom till denna hans senaste storseger, som om vi känna honom rätt kommer att sporra till nya krafttag och stordåd. Visserligen kom ej den kamp till stånd vi väntat i uppgörelsen med förre titelhållaren — ett svårt fel av Lundin avgjorde ju striden innan den så att säga hunnit börja. Men detta kan man ju rimligtvis ej lasta Ekström för!

Oavbrutet framåt — och uppåt — har Zandor Nilssons väg varit. Den nu tillsammans med Lundin delade placeringen utgör en välförtjänt belöning för denne ambitiöse spelares strävan. Kraft och hurtighet prägla »Zätas» spel, som därför ingalunda saknar inslag av finare nyanser.

Bäste göteborgare blev denna gång Henrik Carlsson. Detta är hans hittills största framgång — och en välförtjänt sådan. Carlsson har sin styrka i slutspelen, men vi tycka oss denna gång ha förmärkt större genombrottskraft i hans spel, som röjer djup och fin förståelse för alla avsnitt av partischack.

För alla kännare måste Erik Jonssons 5—6:e placering sägas innebära något av en besvikelse. Den spelstarke göteborgaren har ett sällsynt allsidigt spelsätt. Denna gång drogs hans resultat ned av grova förbiseenden, vållade av oträning. I likhet med Lundin är Jonsson nämligen i avsaknad av träningstillfällen. Vilket är skada. Fulltrimmad anse vi honom kapabel för verkliga toppresultat.

Bengt Ekenberg söker sig alltjämt fram på egna, originella vägar. Om hans 5—6:e placering torde väl kunna sägas att den rätt väl motsvarar hans spelsätt.

Landslagsklassen.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Poäng
1. F. Ekström, Stockholm	—	1	0	1	1	1	1	½	½	1	7
2. E. Lundin, Stockholm	0	—	½	1	½	½	1	1	1	½	6
3. Z. Nilsson, Stockholm	1	½	—	0	½	1	½	½	1	1	6
4. H. Carlsson, Göteborg	0	0	1	—	1	½	1	0	1	1	5½
5. B. Ekenberg, Växjö	0	½	½	0	—	½	½	1	1	1	5
6. E. Jonsson, Göteborg	0	½	0	½	½	—	1	1	½	1	5
7. I. Johansson, Malmö	0	0	½	0	½	0	—	1	1	0	3
8. O. Karlin, Lund	½	0	½	1	0	0	0	—	½	½	3
9. O. Kinnmark, Göteborg	½	0	0	0	0	½	0	½	—	1	2½
10. K. Kust, Stockholm	0	½	0	0	0	0	1	½	0	—	2

Bragdernas man — Ernst Åhman.

Landslagsmännen, och deras höga förehavanden i all ära — ödet hade utvalt Ernst Åhman till Bragdernas man. I ty hans bedrifter voro flera, och var för sig märkliga. Efter att ha vunnit särspelet i första mästaregruppen gick han omedelbart vidare till särspelet med de andra gruppvinnarna. Med kniven på strupen — icke endast i de enskilda partierna, utan drag för drag — lyckades den energiske fightern från »Götet» fälla sina motståndare. — En psykisk och fysisk prestation av högsta märke. När sista partiets sista drag klargjort att han hade befordrats till de stora pojkarnas skara, bröt också en applådåska lös vars make väl aldrig försports i en svensk kongressturnering. På starka armar hyvades kungapokalens vinnare mot taket under allt folkets jubel. Ja, sannerligen, detta var en upplevelse av oförglömmeligt slag. — Så må vi hylla den tappraste bland de tappra, som höll ut ända till slutet, höljande sig själv och sin hemstad med ovansklig ära!

*

Bild från avslutningsbanketten å Hasselbacken.

Ej heller denna gång hade John Collett lyckan med sig. Efter att tillsammans med Åhman, Granlund, Långshyttan och Olle Nilsson, Eskilstuna, ha kämpat sig fram till särspel i första gruppen, blev han utslagen redan i första omgången. Nog måste det kännas lite hårt, särskilt om man betänker att Collett redan tidigare haft ena benet inne i landslagsklassen. Den gången var det Sköld, som slog honom i särspelet, och blev befordrad. Men vi, som något känna till denne försynte spelares fina och djupa uppfattning om schackspelet, veta att han är mannen att bära en motgång. Det är tyvärr så att — inte ens i schack, den mest fullkomliga av alla tankeidrotter — inte alltid den bästa vinner. Nerver och kondition inverka och fälla ibland utslaget på ett närmast otillbörligt sätt. Därför må det vara oss tillåtet att önska Collett mindre otur nästa gång; och så sägs det ju: tredje gången gillt!

Särspelet i andra gruppen mellan de båda stockholmarna Sture Lindqvist och Olov Sterner vanns av f. d. norrköpingsbon. Lindqvist är en idérik spelare, men saknar den hårdhet, som är nödvändig i denna skarpa konkurens: en sak som väl med litet energi kan avhjälpas. Sterner däremot är oerhört hård och teorikunnig. Vad man saknar hos honom är den lilla nypa fantasi och djärvhet, som äro så viktiga element i schackspelet. På tredje plats kom lilla trygga dalmasen Willborg, medan så goda män som Malmgren, Tierp, Nyman, Stockholm och oförbrännerlige Krenzisky, Malmö, hamnade i det slagna fältet.

»Kometen från Borlänge», sorglöst, men uddigt spelande Sven Buskenström, blev klar etta i tredje gruppen. Ej heller denna gång blev det således Västerås' stjärna Sven Carlsson förunnat att nå sina drömmars mål. Tillsammans med ungdomen Harald Weimo från Borås blev det i alla fall delad 2—3:e placering, medan Allan Bergqvist, Stockholm, som kom närmast, väl får säga ha överraskat negativt denna gång.

Mästarklassen. Grupp 1.	1	2	3	4	5	6	7	8	Poäng
1. J. Collett, Stockholm	—	1	½	½	1	0	½	1	4½
2. G. Granlund, Långshyttan	0	—	½	½	1	½	1	1	4½
3. O. Nilsson, Eskilstuna	½	½	—	1	0	1	1	½	4½
4. E. Åhman, Göteborg	½	½	0	—	1	1	1	½	4½
5. G. Backlund, Stockholm	0	0	1	0	—	½	½	1	3
6. E. Andersson, Örebro	1	½	0	0	½	—	0	½	2½
7. S. Cederlind, Karlskoga	½	0	0	0	½	1	—	½	2½
8. H. Strahl, Stockholm	0	0	½	½	0	½	½	—	2

Mästarklassen. Grupp 2.	1	2	3	4	5	6	7	8	Poäng
1. S. Lindqvist, Stockholm	—	1	1	½	½	½	1	1	5½
2. O. Sterner, Stockholm	0	—	1	½	1	1	1	1	5½
3. B. Willborg, Långshyttan	0	0	—	1	1	1	½	1	4½
4. H. Malmgren, Tierp	½	½	0	—	0	1	1	0	3
5. S. Nyman, Stockholm	½	0	0	1	—	½	1	0	3
6. E. Larsson, Tranås	½	0	0	0	½	—	½	1	2½
7. S. Krenzisky, Malmö	0	0	½	0	0	½	—	1	2
8. M. Zetterkvist, Örebro	0	0	0	1	1	0	0	—	2

Mästarklassen, grupp 3	1	2	3	4	5	6	7	8	Poäng
1. S. Buskenström, Borlänge	—	½	1	½	0	1	1	1	5
2. S. Carlsson, Västerås	½	—	½	1	0	½	1	1	4½
3. H. Weimo, Borås	0	½	—	0	1	1	1	1	4½
4. A. Bergqvist, Stockholm	½	0	1	—	1	½	0	1	5
5. B. Hörberg, Ronneby	1	1	0	0	—	1	0	0	3
6. S. Kjellander, Stockholm	0	½	0	½	0	—	1	1	3
7. G. Andersson, Karlstad	6	0	0	1	1	0	—	½	2½
8. L. Lindberg, Stockholm	0	0	0	0	1	0	½	—	1½

*

Av de nykorade mästarna i klass I är väl Arvid Svensson, Falköping (f. d. Göteborg och Östersund) den mest kände. Förutom förstaplaceringen nu i grupp 3, har han i år hunnit med att ta första pris i klass I vid de Nordiska kongresstävlingarna i Köpenhamn samt att hemföra Västgötamästerskapet. Arvid Svensson har ett sunt och gediget spelsätt och är en av vårt lands mest hängivna Caissadyrkare. Besvärliga tjänstgöringsförhållanden (Svensson är lokförare) göra att han mest fått ägnat sig åt korrespondensspelet, där han vunnit många vackra framgångar. Vi be att få överräcka ett litet bloster och önska god fortsättning!

Segrare i grupp 1 blev en farande sven — Lennart Svedin, Gullspång. Likt ett annat »Trollet ur lådan» har han i år dykt upp, spridande skräck och förvirring, distanserande favoriten Werle m. fl.

Andra gruppen vanns av Oscar Aronsson, Göteborg. Aronsson är gammal i gården, med ett spel utan större märkvärdigheter, men sunt och alltid väl genomtänkt.

Knut Johansson, Ludvika, tog hem fjärde och sista gruppen. Han har ett mycket intressant spelsätt och är välkänd som korrespondensspelare.

Klassen för "Coming men" — Klass II.

Den till numerären ojämförligt största klassen i alla kongressturneringar är givetvis klass II: hemvistet för »coming men» — de ännu oupptäckta talangernas klass. Ur detta myllrande folkdjup har i årets tävlingar upptäckts åtminstone sexton nya talanger, det vill säga segerherrarna i de olika grupperna. Ty utan betydlig talang går det inte att vinna en andraklassgrupp nu för tiden; så mycken komprimerad spelstyrka från olika klasser (!) som där ryms efter de nya tävlingsbestämmelserna.

Nåväl. Här i all korthet de sexton nya »riktiga» förstaklassarna i Sveriges schackförbund: 1) N. Sjöqvist, Karlskoga, välkänd korrespondensmatador. 2) Segrare E. Eriksson, Borlänge, efter omspel med Einar Karlsson, Stockholm. 3) Nils Friberg, Visby. Extra populär seger av 55-åringen. Bravo! 4) Helge Sjöberg, Stockholm, efter omspel med K. Lagerqvist, Stockholm. 5) Suverän örebroseger genom G. Käll. 6) K. M. Gustafsson, Stockholm, efter omspel med A. Lindström, Stockholm, och G. Styrman, Uppsala. 7) R. Strömberg, Gävle. 8) O. Lindstedt, Jönköping. 9) A. Håkansson, Stockholm. 18-årig segrare efter omspel med korrespondensveteranen N. Stenskvist, Fåglavik. 10) Fritz Andersson, Göteborg. Stiligt gjort av hedersmannen Fritz Andersson från Göteborg att utan knot finna sig i nedbackning till klass II, i trots av att han i år blev 4:e pristagare i sin grupp i Göteborgsmästerskapet. Att denne ungdomlige oldboys sedan rejält tog hem gruppsegern gläder oss därför högeligen. Han har visat

prov på hur den verklige gentlemannen förhåller sig i ett prekärt och ömtåligt läge. En honnör härför ,och må hans föredöme vinna efterföljd bland alla kategorier av Caïssadyrkare. 12) N. Karlsson, Karlsborg. 13) Anders Boström, Stockholm, efter omspel med H. Gustafsson, Sandviken. 14) O. Börjesson, Stockholm. Denne förstabordsspelare i Stockholms lagmästerskap har spelstyrka för mästarklassen. 15) B. Häggqvist, Stockholm. Kongressens yngste deltagare. För övrigt var det hans absoluta skyldighet att vinna gruppen! 16) S. Hagberg, Ystad, har spelat som en löjtnant!

Player.

Pristagare i första och andra klass:

Slutpoängen bland de bäst placerade blev i de fyra grupperna i klassI Grupp 1: L. Svedin, Gullspång, 5, B. Jacobsson, och A. Werle, Sthlm, vardera 4½, R. Lindkvist, Sthlm, A. Schilov, Lund, och S. Westerberg, Motala vardera 4. Grupp 2: O. Aronsson, Göteborg, 5½, Å. Edbäck, Borlänge, 5, H. Björkgren, Borås, och E. Eriksson, Eksjö vardera 4½. Grupp 3: A. Svensson, Falköping, 5½, K. E. Gannholm, Alva, 5, G. Eidenfeldt, Sthlm, och E. Forsgren, Rättvik, vardera 4½. Grupp 4: K. Johansson, Ludvika 5, H. Fröberg Härnösand, M. Lilliestrom, Jönköping, Hj. Sandin, Sthlm, och E. Uhlin, Göteborg, vardera 4½. Samtliga dessa blevo pristagare.

Pristagarna i andra klassen blevo: Grupp 1: N. Sjöqvist, Karlskoga, 5½, B. A. Lind, Hörsne, och S. Pettersson, Uppsala, vardera 5, T. Börjesson, Lerum, S. Karlsson, Sthlm G. Lundqvist, Skellefteå, och A. Werén, Sthlm, vardera 4. Grupp 2: E. Eriksson, Borlänge och E. Karlsson, Sthlm, vardera 6, T. Annérus, Uppsala, och T. Jonsson, Nynäshamn, vardera 4½. Grupp 3: N. H. Friberg, Visby, 6, A. Rydholm, Nynäshamn, 5, S. Andersson, Karlskoga, 0, O. Wennberg Gtbg vardera 4½. Grupp 4: K. Lagerqvist o. H. Sjöberg Sthlm, vardera 6, G. Ek, Sjuntorp, 4½, T. Hultqvist, Härnösand, R. Jansson, Smedjebacken, och G. Svensson, Lerum, vardera 4. Grupp 5: G. Käll, Örebro, 6, O. Jænsson, Sthlm, 5½, O. Eriksson, Göteborg, 5, G. Olsson, Sthlm, 4½, H. Sundberg, Skelleftehamn, 4. Grupp 6: K. M. Gustafsson, Sthlm, A. Lindström, Sthlm, och G. Styrman, Uppsala, vardera 5, N. Bonander, Göteborg, och A. Svensson, Lerum, vardera 4½. Grupp 7: R. Strömberg, Gävle, 6, E. Bengtsson, Borås, 5½, L. Lundgren, Göteborg, 5, R. Averby, Linköping, och H. Lexander, Sthlm, vardera 4. Grupp 8: O. Lindstedt, Jönköping, 6, A. Andersson, Sthlm, 5, G. Bjurulf, Göteborg, J. Knöppel, Sthlm, och E. Johansson, Kinna, vardera 4½. Grupp 9: A. Håkansson, Sthlm, och N. Stenqvist, Vara, vardera 5½, F. Karlsson, Göteborg, och K.-E. Lindeberg, Sthlm, vardera 4½, G. Rönn, Norrtälje, och T. Sandell, Sthlm vardera 4. Grupp 10: Fr. Andersson, Göteborg, 5½, H. Ek, Jönköping, och H. Ling, Hallstahammar, vardera 5, G. Dahlin, Härnösand, 4½, S. Simonsson, Vara, 4. Grupp 11: A. Eriksson, Sthlm, 6½, E. Lundström, Sthlm, och L. Öckner, Motala, vardera 5, N. Eriksson ,Jönköping 4½, S. Lindblå, Borlänge, 4. Grupp 12: N. Karlsson, Karlsborg, 6, A. Andersson, Borås, 5, E. Biresack, S. Jansson, Sthlm, och H. Stedt, Jönköping, vardera 4½. Grupp 13: A. Boström, Sthlm, och H. Gustavsson, Sandviken, vardera 5½, S. Källberg, Smedjebacken, och G. Wasser, Sthlm, vardera 5. Grupp 14: O. Börjesson, Sthlm, 6½, B. Skoglund, Sthlm, 5½, B. Melander, Sthlm, 4½, S. Andersson, Svanskog, och E. Lundqvist, Falun, vardera 3½. Grupp 15: B. Häggqvist, Sthlm, 5½, B. Nilsson, Sthlm, och H. Norling, Västerås, vardera 5, G. Eriksson, Hörsne, V. Hildersson, L:a Edet, G. Lisskar, Insjön, och B. Magnusson, Jönköping, vardera 3½. Grupp 16: S. Hagberg, Ystad, 5½, R. Larsson, Kungsgården, och I. Roots, Sthlm, vardera 5, E. Karlsson, Sthlm, L. Olsson Avesta, och R. Pettersson, Sthlm, varde,ra 4.

Högtidlig avslutning.

Kongressen avslutades söndagen den 13 juli med gemensam middag å Hasselbacken med prisutdelning och dans. Deltagarna hälsades av förbundets nye ordförande adv. Rogard, och festtalet hölls av dir. Gustaf Collijn, som gav en kort historik över de gångna 30 åren och slutade med ett beklagande av att hans broder, Ludvig Collijn — förbundets siftare — ej fått uppleva denna högtidsdag för hans livsverk. Bland de mera uppmärksammade talarna voro i övrigt statssekreteraren Per Nyström, den avgående ordföranden, riksdagsman Eric Olson, den avgående Sverigemästaren Erik Lundin och den nytillträdande Folke Ekström samt, inte att förglömma, segraren i klass 2, grupp 13, allas vår Anders Boström!

Telegram avsändes till konungen och till de fyra övriga nordiska schackförbunden, Världsschackförbundets ordf. Rueb, förbundets hedersledamöter, lektor Hj. Mandal i Lund, som nyinvalts i styrelsen, somt den svenske schackmästaren Gideon Ståhlberg i Argentina.

Den imponerande prissamlingen utdelades av hr Eric Olson, varvid särskilt den nye Sverigemästaren Ekström och segraren i kampen om kungapokalen, E. Åhman, Göteborg, blevo föremål för hjärtliga hyllningar.

Hederspriser tilldelades den yngste och äldste segraren, 64-årige Fritz Andersson, Göteborg, och 17-årige Björn Häggqvist. Dessutom utdelades två skönhetspris, till H. Carlsson, Göteborg, för sitt parti mot B. Ekenberg, Växjö, och till Folke Eriksson, Sthlm, för sitt parti mot O. Almqvist, Västervik.

Nordiska schackkongressen i Helsingfors.

Böök och Stoltz delade segern.

Det låg jubileumsstämning över den Nordiska schackkongressen i Helsingfors. Låt vara att det officiella jubileet blev begränsat till att kongressens arrangörer — Finlands schackförbund — fick sin beskärda hyllning i anledning av dess 25-åriga tillvaro. Men för jämnt ett halvt sekel sedan — i augusti 1897 — hölls i Stockholm den första nordiska schackturneringen, som i Tidskrift for Skak också kallades »den förste nordiske Skakkongres». Emellertid bildades Nordiska schackförbundet först två år senare, och därför dröjer det officiella 50-årsjubileet till år 1949. Detta har inte kunnat hindra, att tankarna just i år gått tillbaka till »pionjärernas turnering» i Stockholm det berömda utställningsåret 1897. Och antalet nordiska schackmöten med intervaller för krig och isolering uppgår nu till jämnt 20 om man medräknar den första turneringen.

I Helsingfors voro samlade 72 spelare representerande samtliga fem nordiska länder. Det spelades i landslagsklass, två mästargrupper och tre första klassgrupper och med tolv deltagare i varje. Tävlingen i landslagsklassen gällde förutom titeln Nordenmästare även Världsschackförbundets zonmästarvärdighet. Det hade bestämts att landslagsklassen blott skulle spela en rond per dag, och här startades därför redan den 31 juli, medan de övriga började den 3 augusti och hade tre kännbara dubbelronden att avverka. Spelet ägde rum på Nylands nations lokaler.

Kongressens officiella öppnande skedde söndagen den 3 augusti under högtidliga former. Först utförde radioorkestern Jean Sibelius' Finlandia. Finlands schackförbunds ordförande dir. Ilmakunnas välkomnade deltagarna och vice ordf. regeringsrådet Paavo Lihtonen höll öppningstal. De nordiska ländernas nationalhymner spelades och hälsningar och lyckönskningar framfördes — för Sverige av kammarskrivare Erik Carlén.

Landslagsklassen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Poäng
1. E. Böök, Finland	—	1	1	½	0	1	½	1	1	1	1	1	9
2. G. Stoltz, Sverige ..	0	—	1	½	1	1	1	1	1	1	½	1	9
3. H. Carlsson, Sverige ..	0	0	—	½	1	½	1	½	1	1	1	1	7½
4. Enevoldsen, Danmark	½	½	½	—	0	1	½	½	1	1	½	1	7
5. O. Barda, Norge	1	0	0	1	—	1	0	1	½	½	½	½	6
6. E. Lundin, Sverige ..	0	0	½	0	0	—	½	1	1	1	1	1	6
7. A. Fred, Finland	½	0	0	½	1	½	—	½	½	0	½	0	4
8. O. Kaila, Finland	0	0	½	½	0	0	½	—	1	½	1	0	4
9. A. Argeirsson, Island	0	0	0	0	½	0	½	0	—	½	1	1	3½
10. Gudmundsson, Island	0	0	0	0	½	0	1	½	½	--	0	1	3½
11. A. Vestöl, Norge	0	½	0	½	½	0	½	0	0	1	—	½	3½
12. O. Kinnmark, Sverige	0	0	0	0	½	0	1	1	0	0	½	—	3

Landslagsspelarnas turnering artade sig till en början att bli en jämn strid mellan en tätgrupp på fem man, som lämnat de övriga långt efter. Efter sjätte ronden var ställningen: Böök och Carlsson 5, Enevoldsen, Lundin och Stoltz 4½ poäng. Sedan Carlsson i följande rond förlorat mot Stoltz och Lundin mot Böök, och även Enevoldsen börjat sacka efter, utspann sig en spännande och förbittrad poängjakt mellan Böök och Stoltz. I näst sista ronden gjorde Lundin, som själv inte hade några utsikter till första pris, en väldig ansträngning att vinna mot Stoltz och beröva honom segerchansen. Stoltz inte bara klarade en fruktansvärd tidsnöd, där sista draget hängde på mindre än en halv sekund, han gjorde även så pass effektiva drag att han vid avbrottet hade kvalitet mer och sedan ingen svårighet att vinna. Före sista ronden stod Böök och Stoltz lika med 8½ p., Carlsson och Enevoldsen hade vardera 6½ p. I sista ronden möttes Fred—Böök och Enevoldsen—Stoltz. Några smärre försök av Stoltz att spela på vinst (utan att riskera för mycket!) bemöttes lätt av dansken, och spelet kom ganska snart in i remifarvatten. Den som möjligen trodde att Böök skulle få en lättare uppgift mot sin landsman, blev snart tagen ur den villfarelsen. Efter ömsesidigt skarpt spel var det slutligen Böök som fick vara glad för remiresultatet. Det behöver kanske inte särskilt framhållas, att även Stolz var glad över Freds prestation! Nordiska schackförbundet hade ingen svårighet att genast bli enig om en värdig form för det betydelsefulla särspelet mellan de båda segrarna — en match om åtta partier!

Göteborgaren Henrik Carlsson gjorde ånyo ett ypperligt resultat genom den välförtjänta tredjeplaceringen; inte direkt överraskande, ty han har ju redan vid nordiska turneringen i Örebro 1938 delat 2—3 pris i landslagsklassen. Danmarksmästaren Enevoldsen har åter visat att han tillhör den absoluta nordiska eliten; sitt enda förlustparti fick han i näst sista ronden. Årets Norge-mästare Olaf Barda rusade i mål som pristagare genom vinst i de tre sista ronderna.

Mästarklassens första grupp blev mycket jämn. Segraren, den välkände finske mästaren T. Salo, hade fyra vinst och sju remipartier. Stockholmaren O. Sterner blev god tvåa.

Mästarklassens andra grupp såg som verkligt suverän segrare stockholmaren Gunnar Magnusson, som kunde rest hem som vinnare två ronder före tävlingens slut! Magnusson var ett av huvudstadens större schacknamn för ett femtontal år sedan, men har gjort ett uppehåll i tävlandet nästan lika lång tid. En glänsande come back!

I första klass blev det finsk seger i alla tre grupperna. Bästa svenska resultat var två andra pris genom stockholmarna O. Appelqvist och B. Norén.

*

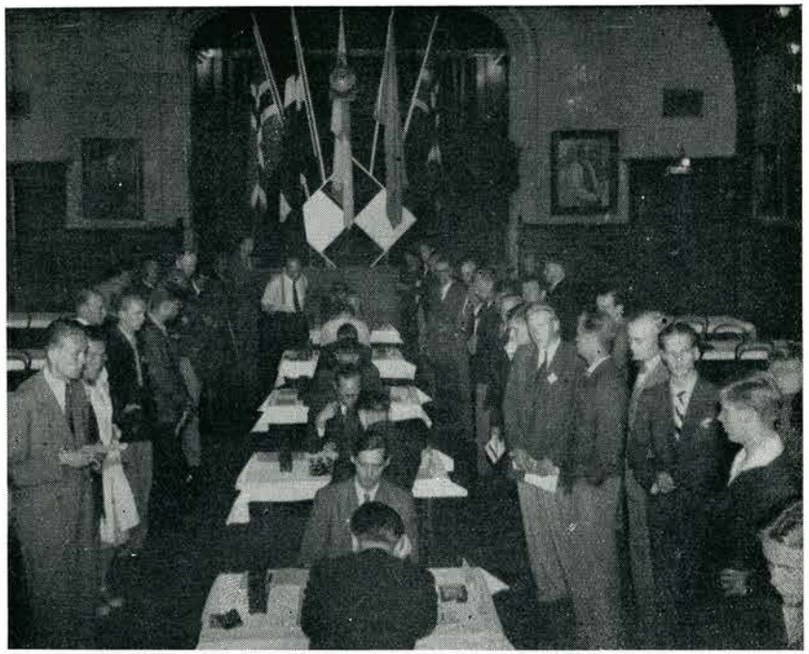

Landslagsklassen spelar första ronden. I förgrunden Henrik Carlsson.

Turneringens segerherrar. Bild från deras möte i sjätte ronden.

Torsdagen den 7 augusti hade alla spelarna fridag, som var anslagen till utflykt. På eftermiddagen hade Helsingfors stad kaffebjudning för kongressdeltagarna i stadshuset, och på kvällen anordnades en blixttävling, som officiellt kallades kongressens snabbspelsmästerskapsturnering. Resultat: 1) E. Lundin; 2) G. Gudmundsson; 3) J. Enevoldsen; 4) O. Kaila.

Kongressen avslutades tisdagen den 14 augusti med en fest i hotell Kämp under stor anslutning. Representanter för de nordiska länderna framförde tacksamhet och lyckönskan till det jubilerande Finlands schackförbund. Högtidstalet hölls av diplom. ing. Helge Hindström, och prisutdelningen förrättades av regeringsrådet Paavo Lihtonen.

Finlands schackförbund har på ett utomordentligt sätt skiljt sig från det — särskilt för deras nuvarande förhållanden — krävande åtagandet att genomföra den nordiska schackkongressen!

Fabrikör J. E. Ekelund, som var närvarande vid avslutningen, hälsade var och en välkommen till kongress i Örebro nästa år, och Asgeirsson uttryckte likaledes en förhoppning om att många skulle komma till Island 1949.

Slutresultat i mästar- och första klass.

Mästarklassen, grupp 1: 1) Toivo Salo, Finland 7½ poäng; 2) Olof Sterner, Sverige 7; 3—5) Bertil Sundberg, Sverige, Matti Rantanen, Finland och Keijo Blomberg, Finland 6½; 6) V. Kiuru, Finland 6; 7) A. Svensson, Sverige 5½; 8—10) Sturla Petursson, Island, B. Breider, Finland och Håkan Ward, Finland 4½; 11—12) F. Heilimo, Finland och P. Korning, Danmark 3½ poäng.

Mästarklassen, grupp 2: 1) Gunnar Magnusson, Sverige 9½ poäng; 2) Ilmari Solin, Finland 7½; 3) Björn Hult, Sverige 7; 4—5) Jorma Vesterinen och Åke Sjöstam, Sverige 6; 6—7) Hannes Honkanen, Finland och V. Säilä, Finland 5½; 8) Aarne Visa, Finland 5; 9) Runar Burman, Finland 4½; 10—11) Rune Strand, Sverige och O. R. Morcken, Norge 3½; 12) Oli Valdemarsson, Island 2½ poäng.

Klass I, grupp 1: 1) Ilmari Niemelä, Finland 9½ poäng; 2) O. Appelqvist, Sverige 8; 3—4) Harry Sundqvist, Sverige och A. Ahlstedt, Finland 7; 5—6) A. Perttula, Finland och A. G. Ojanen, Finland 5½; 7—9) H. Pedersen, Danmark, O. Ranta, Finland och H. Carlsson, Finland 5; 10) Erik Hultgren, Sverige 4; 11) Rafael Nyberg, Finland 2½; 12) R. Enarvi, Finland 2 poäng.

Klass I, grupp 2: 1) Guido Gothoni, Finland 9; 2) Börje Norén, Sverige 8½; 3) Bryan Backmansson, Finland 7½; 4) O. Katajisto, Finland 7; 5) J. Päivärinta, Finland 6½; 6) S. Andelin, Finland 6; 7) B. Bredström, Finland 5½; 8) E. Lundgren, Sverige 5; 9) E. Sveinungsen, Norge 4; 10) R. Ristakoski, Finland 3; 11) F. Selenius, Finland 2½; 12) R. Widholm, Sverige 1½ poäng.

Klass I, grupp 3: 1) Alku Lehtinen, Finland 9; 2) Bro Ahlbäck, Finland 8½; 3—4) G. Stude, Finland och Gunnar Lundh, Sverige 7½; 7) Pentti Koskinen, Finland 6½; 6) K. F. Pahlin, Sverige 6; 7) V. Lignell, Finland 5½; 8—9) A. Luumi, Finland och K. Nilsson, Finland 4; 10) U. Burmeister, Finland 3½; 11—12) Lydia Heesche, Danmark och Ingeborg Helmertz, Sverige 2 poäng.

FIDE återuppstår.

Verksamheten inom Världsschackförbundet — vilket efter sitt franska namn Fédération Internationale des Echecs benämnas FIDE — hade givetvis legat nere under krigsåren. Snart nog efter fientligheternas upphörande sökte förbundets förutvarande president, holländaren doktor A. Rueb, sondera möjligheterna att rekonstruera förbundet och återupptaga dess verksamhet. Rueb satte sig i förbindelse med de tidigare anslutna schackförbunden i olika länder och fick från de flesta håll emottaga uppmuntrande svar, som gåvo uttryck för en allmän önskan att man åter skulle finna en samlande organisatorisk form för de internationella schackförbindelserna. Då det gällde de praktiska detaljfrågorna, ställde man sig dock i allmänhet avvaktande. Då Rueb kallade till kongress i Winterthur i slutet av juni 1946, infunno sig sålunda delegater från allenast åtta länder; inom övriga länders schackorganisationer ansåg man sig bl. a. av kostnadsskäl böra uppskjuta sitt ståndpunktstagande, till dess man fått del av närmare utformade planer för rekonstruktionen. Under dessa förhållanden blevo besluten i Winterthur allenast provisoriska. På grundval av överläggningarna i Winterthur verkställdes emellertid ett omfattande förberedelsearbete till årets kongress i Haag 20 juli—2 augusti.

I Haag samlades ombud för nära tjugo nationer. De två huvudpunkterna på dagordningen avsågo utarbetande av nya stadgar för förbundet och nya regler för världsmästerskapet; bakom dessa frågor stodo emellertid de för FIDE:s framtida arbete utomordentligt viktiga förhandlingarna om Sovjet-Rysslands anslutning. De till de olika landsförbunden utsända förslagen till nya stadgar hade underkastats ett ingående förberedande studium, och detsamma gällde de föreslagna reglerna för världsmästerskapet. Från flera håll hade redan i förväg framlagts ändringsförslag, men alla voro i princip villiga att ansluta sig till förbundet. Vid kongressens öppnande voro sovjetdelegaterna ännu icke tillstädes, men presidenten Rueb hade erhållit telegrafiskt besked att delegaterna voro på väg. I telegrammet hemställdes, att vissa huvudfrågor rörande stadgarna och världsmästerskapet skulle anstå, till dess ryssarna hunnit anlända.

De första dagarna ägnades sålunda huvudsakligen åt formella och finansiella frågor samt en i viss mån förberedande behandling av de olika förslagen till FIDE:s nya konstitution, varjämte man diskuterade olika lösningar av världsmästerskapsfrågan. På åtskilliga punkter bröto sig meningarna ganska hårt, men diskussionen fördes i en kamratlig och vänskaplig anda och det var från början klart, att alla besjälades av en uppriktig önskan att komma till resultat. Den goda stämningen stärktes ytterligare i och genom sovjetdelegaternas ankomst; redan efter en kort stund blev det klart, att de särskilda önskemålet från rysk sida voro synnerligen moderata och att man med god vilka å ömse sidor borde kunna kompromissa fram en enhällig lösning av frågorna.

En ingående redogörelse för förhandlingarna kan givetvis ej ifrågakomma inom tidskriftens beränsade utrymme. Med hänsyn till frågornas vikt torde dock en kortfattad redogörelse vara på sin plats.

FIDE skall ha till sin enda uppgift att befrämja schackspelet och är uttryckligen grundat på demokratiska principer. Förbundet skall kontrollera sådana angelägenheter, som beröra schackvärlden i dess helhet, såsom det manliga och det kvinnliga världsmästerskapet, de internationella tävlingsreglerna m. m. FIDE uppbygges på de nationella schackorganisationerna; varje land kan representeras endast av ett schackförbund. FIE är grundat på principen om medlemmarnas likställighet och får icke ingripa i medlemmarnas nationella frågor. Högsta myndighet är kongressen. Närmast under kongressen sorterar en centralkommitté bestående av president och vicepresidenter, sekreterare och skattmästare. Medlemsländerna sammanföras i zoner i och för anordnande av zonmästerskap samt för underlättande av vissa rent tekniska spörsmål. För varje zon skall sålunda finnas en delegat, som har att biträda FIDE:s byrå i fråga om vissa av zonens gemensamma angelägenheter; zondelegaterna äro vicepresi-

denter i förbundet. Det bör särskilt anmärkas, att zonindelningen och förekomsten av zondelegater icke innefattar någon som helst inskränkning i det direkta schackliga umgänget mellan de olika landsförbunden eller i dessa landsförbunds ställning såsom direkta medlemmar i FIDE. Vid kongressen äger varje medlem (= anslutet förbund) en röst; flera medlemmar kunna vid kongressen representeras av samma ombud, som dock äger maximum tre röster. Varje anslutet förbund erlägger en årsavgift om 5 schweizerfrancs per 100 medlemmar, maximum 500 francs.

Sittande från vänster: Giers (USA), Posdnikov (Sovjet-Ryssland), Rueb (president), Meyer (skattmästare), Berman (Frankrike). Stående från vänster: Peeters (Belgien), en rysk tolk, Stalter (Luxemburg), Rogard (Sverige), Wood (England), Judowitsch (Sovjet-Ryssland), Voellmy (Schweiz), Marcuse (Palestina), Ragosin (Sovjet-Ryssland), en rysk tolk, Haynen (Ungern), Zittersteyn (Holland), Louma (Tjeckoslovakien), Siska (Jugoslavien), Dorazil (Österrike), Hajek (sekreterare), Dal Verme (Italien).

I Winterthur hade man tänkt sig att lösa den aktuella världsmästerskapsfrågan i och genom en turnering med deltagande av Botwinnik, Keres, Smyslov, Reshevski, Fine och Euwe samt eventuellt ytterligare några mästare. Turneringen hade emellertid icke kommit till stånd på grund av vissa praktiska meningsskiljaktigheter. Från holländsk sida framfördes därför i Haag vissa andra förslag, vilka förberedelsevis dryftades före sovjetdelegationens ankomst. Från amerikanskt och skandinaviskt håll uttalades emellertid — med åtskilliga instämmanden — allvarliga betänkligheter mot frågans lösning på annat sätt än genom en turnering. Sovjetdelegaterna uttalade omedelbart efter ankomsten sin bestämda anslutning till turneringsalternativet, och efter långvarig diskussion lyckades man åstadkomma en kompromisslösning, som enhälligt antogs. Den

nu vakanta världsmästartiteln skall tilldelas segraren i en fyrdubbelrondig 6-mannaturnering, vilken skall börja i Holland den 1 mars 1948 och spelas med 10 ronder i Holland och därefter med återstående 10 ronder i Moskva. Varje vecka förekomma ett uppehåll av maximum 2 veckor. Turneringen bör sålunda vara avslutad i slutet av april eller början av maj 1948. Berättigade att deltaga i turneringen äro de sex nyssnämnda spelarna. Därest någon av dessa spelare icke infinner sig vid turneringens början, skall turneringen likaväl äga rum mellan dem som kommit tillstädes. Kostnaderna delas mellan de holländska och sovjetryska schackförbunden. Världsmästaren skall år 1950 försvara sin titel i match mot en utmanare, som utses enligt vissa detaljerade bestämmelser. Inom varje zon skall sålunda före utgången av år 1947 ha utsetts en zonmästare. Då för närvarande bildats åtta zoner — Canada, USA, Centralamerika, Sydamerika, Australien, Sovjet-Ryssland, Skandinavien, det övriga Europa — komma sålunda minst åtto zonmästare att ha korats före den 1 januari 1948. Sannolikt skola visserligen nya zoner bildas — bl. a. genom ytterligare zonindelning inom Europa — men detta torde knappast kunna medhinnas i sådan tid, att mästare i de nya zonerna hinna utses detta år. Under 1948 äger härefter en interzonal turnering rum mellan högst 20 deltagare. Zonmästarna äro berättigade att deltaga i denna turnering. Övriga deltagare uttagas av en särskild kvalifikationskommitté inom FIDE. Det bör nämnas, att Gideon Ståhlberg anses självskriven till deltagande i denna turnering. De fem spelare, vilka erövra de främsta prisen i turneringen 1948, äga rätt att deltaga i en s. k. utmaningsturnering år 1949. I utmaningsturneringen deltaga dessutom de till världsmästerskapsturneringen år 1948 inbjudna spelarna, givetvis exklusive världsmästaren, varför utmaningsturneringen kommer att omfatta tio spelare. Segraren i utmaningsturneringen år 1949 möter världsmästaren år 1950. På motsvarande sätt kommer man i fortsättningen att hålla zonturneringar åren 1950, 1953 etc., interzonala turneringar åren 1951, 1954 etc., utmaningsturneringar åren 1952, 1955 etc. och världsmästerskapsmatcher åren 1953, 1956 etc.

Även den tredje huvudfrågan löstes såsom man hoppats. De ryska delegaterna voro befullmäktigade att definitivt ansöka om inträde i FIDE, och med det enhälliga beslutet om bifall till denna ansökan hade Världsschackförbundet blivit en i verklig mening universell organisation, omfattande över 40 landsförbund i nära nog alla delar av världen.

Bland övriga beslut i Haag vill jag nämna att man fastställde regler för damvärldsmästerskapet, beslöt överarbeta och förtydliga spelreglarna samt antog ryska och engelska språken att jämte franska vara FIDE:s officiella språk. Landsmatcherna om Hamilton-Russelpokalen torde ej kunna återupptagas på ännu några år, men frågan diskuterades livligt man och man emellan. Likaså diskuterade delegaterna många andra projekt — det viktigaste syntes mig vara frågan om ett generellt utbyte av schackböcker och tidskrifter mellan de anslutna förbunden, varigenom världens schackliga händelser och erfarenheter skulle på ett helt annat sätt än hittills bli alla schackländers gemensamma egendom.

Såsom jag förut nämnt fördes de svåra förhandlingarna i bästa stämning, och då den engelske representanten Wood avtackade presidenten Rueb för dennes skickliga sätt att leda förhandlingarna uttalade han samtidigt allas övertygelse att förhandlingarna i Haag betecknt den hittills viktigaste milstolpen i det internationella schacklivets utveckling. Vid Ruebs avskedsfest i den vackra badorten Scheweningen befästes de vänskapsband, som knutits under kongressförhandlingarna, och jag vill sluta min lilla redogörelse med att uttala min förhoppning och övertygelse, att utvecklingen i fortsättningen skall motsvara de känslor som besjälade oss, då vi på kvällen togo avsked av varandra — med ett hjärtligt »på återseende» i Stockholm vid världsschackkongressen sommaren 1948. Personligen hoppas jag tillika, att det skall bliva möjligt att antaga Världsschackförbundets uppdrag att i Sverige anordna den interzonala turneringen nästa år.

Folke Rogard.

Skönhetspris.

All högaktning för välvilliga donatorer av s. k. skönhetspris. Men deras ädla mening har blivit allvarligt förfuskad genom ett felaktigt system vid nominering av prisvinnare. Häri har turneringsarrangörer stor skuld. En kanske förklarlig önskan om största möjliga festivitas vid prisutdelningen, föranleder arrangörerna bestämma, att skönhetsprisen skall utdelas vid avslutningen. I regel går det till så (vid t. ex. en kongressturnering) att spelarna erinras om att aspiranter på uppsatta skönhetspris skall ha inlämnat protokoll med ev. kommentarer »senast» — ja, det kan vara en eller annan timma efter sista rondens slut. Prisutdelningen äger ibland rum samma dag som sista ronden spelas.

En utsedd bedömningskommitté har vanligen alldeles otillräcklig tid till sitt förfogande för det ingalunda lätta granskningsarbetet. Vi har varit med i en sådan där kommitté en och annan gång. Ännu medan deltagarna strömmar in till avslutningsfesten kunde vi sitta kvar och vändas över »värdens» orättvisa — maten kallnar, kombinationerna håller, håller inte, nästa parti . . . Frågan om hur hastverk skall kunna undvikas under dylika förhållanden behöver inte besvaras. Låt oss avslöja, att aspiranter på skönhetspris inte alltid själva veta, huruvida deras kombinationer — som visserligen ledde till att motståndaren förlorade — är korrekta eller inte. Men även de är ursäktade — protokollet skall vara inlämnat »senast klockan» . . .

Med »systematisk följdriktighet» har sålunda under årens lopp många skönhetspris felplacerats. En lottdragning om priserna vore redan en framgång. Det minsta man kan fordra av ett prisbelönt parti är att däri förekommande offerkombinationer leder till vinst. För övrigt har Tartakower i sin strålande artikel i förra häftet givit värdefulla synpunkter på problemet skönhetspris i allmänhet. Den artikeln bör grundligt studeras av bedömare av skönhetsprispartier. Dessa rader utgör emellertid en viktig komplettering till Tartakowers utredning, och den rätta rubriken hade väl varit »Skiljedomarnas lidandes historia»!

I en intervju, som den holländska schacktidskriften Schaakmat haft med dr Euwe efter hans hemkomst från Amerika, berättade denna några enskildheter från sin resa och gav en del upplysningar i den aktuella frågan om världsmästerskapet. Med sina resultat i Mar del Plata och Buenos Aires var han naturligtvis ej synnerligen tillfreds. Han fann argentinarna mycket goda schackspelare. Att Najdorf och Ståhlberg dock gång efter annan lyckades inhösta fulla poäng mot dessa spelare, förklarade dr Euwe med en hänvisning till att Najdorf och Ståhlberg redan spelat en mängd partier mot sydamerikanarna och därför precis veta, hur de måste angripa sina motståndare. En europé kan i Mar del Plata vinna ett första pris, först sedan han tillbragt ett par år i Sydamerika.

Mycket besvärlig fann Euwe speltiden (man spelar till kl. 4 på natten!!). En man som Ståhlberg går aldrig till sängs före 6 på morgonen och sover sedan till 2 på middagen. »Men», säger dr Euwe», »om jag går till sängs kl. 6 på morgonen, är jag redan kl. ½8 åter utvilad och ganska kry, men när klockan sedan blir 2, då känner jag mig allt annat än i prima form.

Dessutom fick vår landsman under turneringen influensabesvär och ont i huvudet. Han spelade t. o. m. en dag, då han enligt doktorn absolut inte fick gå ut, ett parti på sitt hotellrum. Dr Euwe tillade dock att han för det mesta inte spelade sämre, när han var sjuk, varför vi inte få betrakta detta som en förklaring av hans resultat. Han ville alls inte undskylla sig och menade även, att KNSB:s förslag att nu utropa honom till världsmästare skulle vara mindre juste. Egendomligt var emellertid enligt dr Euwe, att det Amerikanska schackförbundet tycktes känna sig sympatiskt stämd mot förslaget. Även efter resultaten i Mar del Plata och Buenos Aires.

Han var för övrigt mycket benägen att tala om sitt mottagande i Nordamerika, där han samlat mycket angenäma erfarenheter. Bl. a. hade han haft ett mycket hjärtligt samtal med Mr Giers, ordföranden i USCF.

Fines aktion stå icke synnerligen högt i Amerika, sedan Fine icke velat spela med i turneringen om det amerikanska mästerskapet. Amerikanerna betrakta Reshevsky som den lämpliga presendenten för sitt land.

Det nya förslaget till ordnande av frågan om världsmästerskapet kommer här till synes. Det skall spelas en match mellan Reshevsky och dr Euwe om titeln »Fides champion». Som sannolikt datum för denna match nämnde dr Euwe februari 1948. Som man vet, är Ryssland inte ansluten till världsförbundet. Om detta land dock ville övergå därtill, kunna Botwinnik, Keres och Smyslov spela matcher sinsemellan. Segraren i dessa kan sedan med segrarna i kampen Reshevsky—Euwe spela en ny match om titeln.

(Världsmästarfrågan har ju sedan detta skrivits blivit löst på det för alla parter säkert lyckligaste sättet. Red.).

Schack i litteraturen.

(Ur Verner von Heidenstam: Endymion, kap. XXI.)

Då de stigit upp från bordet, började hon genast spela schack med Harven. Han brukade alltid redan från början taga bort sin drottning för att Nelly lättare skulle kunna försvara sig mot hans fyndiga anfall. Den här gången anmärkte han dock efter en stund, att han var tvungen att också taga bort sina båda torn, annars fick Nelly regelbundet sin matt redan i tredje eller fjärde draget.

Oaktat han slutligen spelade utan både drottning och torn och blundade då hennes löpare stod i pris och kungen i schack, kunde han icke få henne att vinna ett enda parti. Hon gycklade själv över sin tankspriddhet och fubblighet, men ville icke sluta. De sutto hela eftermiddagen och aftonen och flyttade pjäserna. Hela hennes diktan och traktan tycktes gå ut på att först så sent som möjligt bli ensam med sig själv på sitt rum.

Insändare: B. Ekenberg, Växjö.

(Sigfrid Siwertz i företalet till »All världens berättare», 1942.)

Att envist gäspa och nicka sig fram genom sidorna är ofta lika oartigt mot författaren som att inte lämna en bjudning där man inte kan hålla sig vaken. Enligt samstämmiga vittnesbörd från mycket olika håll ger naturen själv som regel signal när det är tid att sluta, bokstäverna visar tecken att svälla, de håller sig inte längre på sin plats i ledet, det är plötsligt en mening som man läser om och om utan att få något ur den, man börjar på att undra varför man inte kan gifta om sig med sin änka och varför till och med Vår Herre har svårt att lugga en flintskallig etc. Som en kuriositet kan jag tala om vad som sedan många år är min personliga stoppsignal: Det börjar på att röra sig tänkta schackpjäser mellan raderna och ute i marginalen, ett torn och en drottning pressar ideligen en stackars ensam kung i symboliskt mattläge.

Insändare: Börje Norén, Stockholm.

Partier

Från kongressen i Stockholm.

5691. Damgambit.

Spelat i landslagsklassen, rond 5.

	F. Ekström, Stockholm.	**H. Carlsson,** Göteborg.
1.	d2—d4	d5—d5
2.	c2—c4	e7—e6
3.	Sb1—c3	Sg8—f6
4.	Lc1—g5	Lf8—e7
5.	e2—e3	0—0
6.	Ta1—c1	c7—c6
7.	Lf1—d3	Sb8—d7
8.	Sg1—f3	d5×c4
9.	Ld3×c4	Sf6—d5
10.	Lg5×e7	Dd8×e7
11.	0—0	Sd5×c3
12.	Tc1×c3	e6—e5
13.	Dd1—b1!	

Detta är det senaste sättet att behandla den ortodoxa damgambiten. Textdraget, som med starkt spel för vit redan kommit till användning i ett flertal partier, avser att efter 13. —, e4. 14. Sd2, Sf6, med b 4inleda ett minoritetsangrepp på damflygeln.

13.	—	e5×d4

Ett allvarligt försök att stämpla det nya draget som tempoförlust, vilket emellertid icke lyckas. Vit kommer med damen via c1, e1 och a4 till starkt angrepp mot den svarta damflygeln.

14.	e3×d4	Sd7—b6
15.	Tf1—e1	De7—f6
16.	Lc4—b3	Lc8—f5
17.	Db1—c1	Ta8—d8
18.	Te1—e5!	

Förhindrar 18. —, Sd5 och bereder plats för damen på e1.

18.	—	Sb6—d7
19.	Te5—e3	Tf8—e8
20.	Dc1—e1	Te8×e3
21.	Tc3×e3	g7—g6
22.	De1—a5	a7—a6
23.	Da5—c7	b7—b5
24.	Sf3—e5!	Kg8—g7
25.	Se5×c6	

Till ett snabbare avgörande leder förmodligen 25. S×f7. T. ex. 25. —, Tf8. 26. Se5, Dd8. (26. —, Kh8, 27. S×d7, L×d7. 28. Tf3, Lf5. 29. g4, Dg5. 30. De5† och vit vinner). 27. D×c6 och vit har med bibehållna angreppsmöjligheter erövrat två bönder.

25.	—	Td8—f8
26.	h2—h3	h7—h5
27.	Sc6—e5	Sd7×e5
28.	d4×e5	Df6—d8
29.	Dc7—c6	Lf5—c8
30.	Te3—f3	Dd8—e7
31.	Dc6—f6†	De7×f6
32.	Tf3×f6	a6—a5
33.	a2—a3	Lc8—f5
34.	Tf6—b6	Lf5—d3
35.	Tb6—b7	Kg7—g8
36.	Tb7—a7	Ld3—c4

Nu går ytterligare en bonde förlorad, men efter 36. —, a4. 37. Ld5 uppstår en dragtvångsställning med ännu mindre lockande perspektiv. Partislutet, som återges i förkortad notation, är nu en tekniksak och genomföres trots svarts sega försvar med stor precision.

37. L×c4, b×c4. 38. T×a5, Tb8. 39. Tc5, T×b2. 40. T×c4, Tb1†. 41. Kh2, Te1. 42. Tc5, h4. 43. g4, Kf8. 44. Kg2, Ke7. 45. Tc3!, Ke6. 46. f4, Kd5. 47. Tc7, Ta1. 48. T×f7, Ta2†. 49. Kf1, Ke4. 50. Ke1!, Kf3. 51. Kd1, T×a3 52. e6, Te3. 53. e7, Kg3. 54. f5, —. Uppgivet.

Ett av den nye sverigemästaren med skärpa genomfört parti.

(Anm. av Z. N.).

5692. Engelskt parti.

Spelat i landslagsklassen, rond 3.

	K. Kust, Stockholm.	**Z. Nilsson,** Stockholm.
1.	c2—c4	Sg8—f6
2.	Sb1—c3	e7—e6
3.	g2—g3	

Enligt Euwe förtjänar detta drag icke att rekommenderas, och som textfortsättningen visar får svart ett bekvämt spel. Då icke heller 3. e4 ger någon påvisbar fördel, är det därför bättre för vit att med 3. d4 länka in spelet i vanlig damgambit.

3.	—	d7—d5
4.	Lf1—g2	d5—d4
5	Sc3—e4	c7—c5
6.	f2—f4	

För att slippa att genom 6. S×f6 befordra svarts utveckling, tillgriper vit en ganska omständig utvecklingsplan — en följd av hans tredje drag.

6.	—	Lf8—e7
7.	Se4—f2	Dd8—c7
8.	Sg1—f3	Sb8—c6
9.	0—0	0—0
10.	e2—e4	d4×e3 e. p.
11.	d2×e3	Tf8—d8
12.	Dd1—c2	e6—e5!
13.	b2—b3	Sc6—b4
14.	Dc2—b1	e5×f4
15.	g3×f4	

Nödvändigt för att kunna besvara det i förbindelse med g6 hotande Lf5 med e4.

15.	—	Sf6—g4
16.	Sf2×g4	Lc8×g4
17.	Lc1—b2	Dc7—c8

Starkare är här genast 17. —, Sd3. T. ex. 18. Lc3, Dc8. 19. Tf—d1, L×f3. 20. L×f3, Dh3 med starka hot.

18.	Sf3—e5	

Bättre är, som vit påvisade efter partiet, 18. De4. Efter textdraget kommer han — för att tala med Påhlman — i omständigheter!

18.	—	Lg4—e2
19.	Tf1—e1	Le2—d3!
20.	Db1—c1	

Icke 20. S×d3 för S×d3. 21. Te2, S×b2 följt av Lf6 med kvalitetsvinst.

20.	—	f7—f6
21.	a2—a3	f6×e5
22.	a3×b4	e5—e4
23.	b5—b4	

Till priset av en försvagad ställning har vit räddat sig undan materielförlust och faller nu offer för det följande kungsangreppet.

23.	—	Td8—d6
24.	Kg1—h1	Le7—h4
25.	Dc1—c3	Td6—g6
26.	Te1—g1	Dc8—g4!

Icke 26. —, Lf2 för 27. Lh3! och vit vinner!

27.	Dc3—e5	Lh4—f2

28. f4—f5 Tg6—g5
(Se anm. å sid. 192. Red.).
29. De5—e6† Kg8—h8
30. Ta1×a7 Ta8—g8
31. h2—h3 Tg5—h5
32. De6—g6 Th5×h3†
Uppgivet.

(Anm. av Z. N.).

5693. Sicilianskt parti.

Spelat i landslagsklassen, rond 2.

H. Carlsson, Göteborg.	**E. Lundin,** Stockholm.
1. e2—e4	c7—c5
2. Sg1—f3	Sb8—c6
3. d2—d4	c5×d4
4. Sf3×d4	Sg8—f6
5. Sb1—c3	d7—d6
6. Lf1—e2	g7—g6
7. Lc1—e3	Lf8—g7
8. f2—f3	

E.9:37 (·)

Härmed inleder vit en i och för sig lovvärd plan att med snabb bondestorm på kungsflygeln skapa förvirring i svarts läger; för att vid otillräckligt försvar rent av kasta motståndaren direkt över ända. Detta är just vad som hände i partiet Carlsson—Ekenberg. En viktig skillnad vid dessa båda partier är — framhåller Henrik Carlsson — dragföljden: 2. —, Sc6 och 6. Le2 mot 2. —, d6 och 6. f3. Dragföljden i föreliggande parti skulle alltså ha givit gynnsammare utgångsläge i försvaret. Att vit med andra ord (i stället för 6. Le2) får tillfälle att flytta en bonde ett drag tidigare, skulle följaktligen vara nyckeln till angreppets framgång?! Sannolikt en förhastad och alltför subtil slutledning. Jämför nästa parti.

8. — — 0—0
9. Dd1—d2 Lc8—e6!

Ett bra drag, enär man rätt säkert kan utgå ifrån, att S×e6 vore fördelaktigt för vit.

10. g2—g4 Sc6×d4!
11. Le3×d4 Dd8—a5
12. h2—h4 Tf8—c8!
13. h4—h5

Vits bondestorm är i full gång, men något direkt resultat ger den inte. Detta får väl sägas ha sin naturliga förklaring i att svart i rätt tid lyckats vidtaga nödiga motåtgärder.

13. — — Le6—c4
14. h5×g6 h7×g6
15. Le2—d3 Lc4×d3
16. c2×d3 e7—e6
17. Ta1—d1 Kg8—f8
18. a2—a3 a7—a6
19. Ke1—f1 Tc8—c6
20. Dd2—f4

Något måste försökas.

20. — — e6—e5
21. Df4—g5 b7—b5
22. Lf4—e3 b5—b4
23. a3×b4 Da5×b4
24. Td1—d2 Db4—b3
25. Dg5—h4 Sf6—g8

Parad mot hotet Lh6.

26. Kf1—g2 Ta8—c8
27. Th1—d1 f7—f6
28. g4—g5

Annars spelar svart g6—g5 jämte Se7.

28. — — f6—f5
29. d3—d4?

Ett tidsnödsdrag i en besvärlig situation. På t. ex. 29. f4 kan följa Se7 och Kf7. 29. Sd5 är knappast bra för Tc2; och f. ö. har svart för avsikt att fortsätta med Se7 jämte d6—d5. Hur vit skall spela för att hålla partiet är inte lätt att påvisa.

29. — — f3—f4

Här vinner 29. —, e×d4 genast en pjäs.

30. Le3×f4

Detta offer i hastigt mod var väl inte nödvändigt, men det gestaltar slutet spännande.

30. — — e5×f4
31. Dh4×f4† Db3—f7
32. Df4—g4 Sg8—e7
33. f3—f4 Kf8—g8
34. Td1—f1 Tc8—f8
35. Dg4—h3 d6—d5
36 Tf1—h1 Df7—e6
37. Dh3—h7† Kg8—f7
38. f4—f5

Detta ser ju lovande ut, men svart klarar sig precis.

38. — — g6×f5
39. e4×f5 Se7×f5
40. Th1—f1 Kf7—e8
41. Td2—e2
41. — — De6×e2†

Enda vinstdraget! Efter 41. —, Se3† 42. T×e3, D×e3. 43. D×g7 kan svart endast få remi.

42. Sc3×e2 Sf5—e3†
43. Kg2—h3 Tf8×f1

Ställning efter 41. Td2—e2.

Tillräckligt för vinst vore givetvis även 43. —, Th8.

44. Se2—g3

Ej D×g7 för Th1† och Sf5†.

44. — — Tf1—f7
45. g5—g6 Tf7—f3
46. Dh7—g8† Lg7—f8
47. Kh3—h2 Ke8—d7!
48. Dg8—h7† Kd7—c8
49. g6—g7 Tc6—h6†!
50. Dh7×h6 Se3—g4†
51. Kh2—g2 Tf3—f2†
52. Kg2—g1 Sg4×h6
53. Kg1×f2 Lf8×g7
54. Kf2—e3 Kc8—d7

Uppgivet.

Ett innehållsrikt parti!

5694. Sicilianskt parti.

Spelat i landslagsklassen, rond 4.

H. Carlsson, Göteborg.	**B. Ekenberg,** Växjö.
1. e2—e4	c7—c5
2. Sg1—f3	d7—d6
3. d2—d4	c5×d4
4. Sf3×d4	Sg8—f6
5. Sb1—c3	g7—g6
6. f2—f3	Lf8—g7
7. Lc1—e3	0—0
8. Dd1—d2	Sb8—c6
9. g2—g4	Sf6—d7

E.9:37 E.9:63 (·)

Jämför med den långrandiga utredningen i föregående parti. Vi våga trots allt föreslå ett liknande behandlingssätt för svart — alltså 9. —, Lc8—e6! Sedan nu textdraget skett måste vi avsäga oss allt ansvar! Detta parti spelades dock två ronder efter det föregående . . .

10. h2—h4 Sc6×d4
11. Le3×d4 Lg7×d4

Den svarta ställningen har nu fått en helt annan och föga tilltalande karaktär. I föregående parti var löparen på g7 — svarts stolthet och styrka! — med ända till slutet.

12. Dd1×d4 Dd8—b6
13. Dd4—d2 Sd7—e5
14. Lf1—e2 f7—f6

Riktat mot det omedelbara hotet h5 jämte Dh6. Svart försvarar sig bra.

15. 0—0—0 Lc8—e6
16. Td1—g1 Ta8—c8

Utsikterna för svart att hålla partiet förefalla ännu ovissa.

17. f3—f4 Se5—c4
18. Le2×c4 Le6×c4
19. h4—h5 g6×h5

På 19. —, Tf7 avgör 20. h×g6, h×g6. 21. Dh2. Och flyktförsöket 19. —, Kf7 strandar på 20. b3, Le6. 21. h×g6†, h×g6. 22. f5 o. s. v. Om 19. —, Kg7, så 20. g5 och vit ernår ett vinnande angrepp.

Textdraget, följaktligen ännu det bästa, utgör i själva verket ett led i en felräkning.

20. Sc3—d5 Lc4×d5
21. Dd2×d5† Kg8—h8?

Till vår stora förvåning ha vi trots betydande ansträngningar inte lyckats finna någon vinstfortsättning för vit efter 20. —, Tf7! Vi ha proberat följande:

21. g5, Dc5. 22. g×f6†, Kh8! Svart har fullt lika chanser.

21. g×h5†, Kf8. 22. Tg2, Tg7!, och om nu 23. Thg1 så D×g1†! Inte heller 23. T×g7 ger något utbyte.

Ställning efter det föreslagna Tf8—f7.

21. De6, Dc5! 22. Tg2, Dc4. 23. g×h5†, Kf8 !24. Dg4, e6, och svart torde ha lika chanser.

22. Dd5×h5 Db6—e3†
23. Kc1—b1 De3×e4
24. f4—f5!

Detta stilla drag »glömde» svart ta med i beräkningen!

24. — — De4×c2†
25. Kb1—a1 Uppgivet.

Slutställning.

Till sin egen överraskning erhöll vitspelaren för detta parti ett för landslagsklassen uppsatt skönhetspris. Förklaringen är emellertid rimlig — något annat parti lär nämligen inte ha inkommit till bedömningskommitten inom föreskriven tid.

5695. Damgambit.

Spelat i landslagsklassen, rond 8.

E. Lundin, Stockholm.	**F. Ekström,** Stockholm.
1. c2—c4	c7—c6
2. Sg1—f3	d7—d5
3. e2—e3	Sg8—f6
4. Sb1—c3	e7—e6
5. d2—d4	a7—a6

Den påskyndade Meranern kallas denna variant i Euwes lärobok. Det torde knappast vara möjligt att påskynda den mera än i detta parti.

6. c4—c5 Sb8—d7

Redan här beställde svart in kaffe.

7. Lf1—d3?

Korrekt är 7. b4 och sannolikt också 7. Le2.

7. — — e6—e5
8. Ld3—f5

Ursprungligen avsåg vit med sitt 7:e drag fortsättningen 8. d×e5, Sg4. 9. e6, f×e6. 10. Sd4, Sde5. 11. Le2, Sf6. 12. f4, Sf7. 13. Sb3. Han finner slutligen den nu uppkomna ställningen mindre tillfredsställande, förkastar idén och råkar så i stället ut för någonting mycket otillfredsställande.

8. — — e5—e4
9. Sf3—d2??

Tvunget var givetvis 9. L×d7†, även om svarts spel därefter avgjort är att föredra.

Ställning efter 9. Sf3—d2.

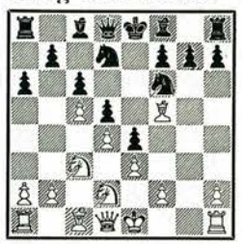

9. — — Sd7×c5!

Uppgivet!

Med bonde mindre och dålig ställning är beslutet välmotiverat.

Den påskyndade Meranern i all ära — »skynda långsamt» är i alla fall en god gammal regel!

5696. Damgambit.

Spelat i mästarklassen, grupp 1.

Emil Andersson, Örebro.	**Ernst Åhman,** Göteborg.
1. d2—d4	d7—d5
2. c2—c4	d5×c4
3. Sg1—f3	a7—a6

Aljechins variant har tydligen blivit en svensk modesak, sedan E. Lundin började praktisera den med framgång vid Manhems jub.-turnering i Göteborg i januari 1946. I turn. i Groningen fick svart det bättre spelet i partierna Denker—Lundin, Najdorf—Stoltz. Så bra är naturligtvis inte varianten, att svart utan vidare skall få fördel. Men det är likafullt intressant att konstatera, hur vit i flertalet partier liksom råkar i förlägenhet — och inte presterar det bästa.

4. e2—e3 Lc8—g4
5. Lf1×c4 e7—e6
6. 0—0

Bäst är nog 6. Db3.

6. — — Sg8—f6

7.	Dd1—e2	Sb8—c6

Ett karaktäristiskt drag i denna variant — sprängningen e6—e5 skall förberedas.

8.	Tf1—d1	Lf8—d6
9.	e3—e4	e6—e5!
10.	d4—d5	Sc6—e7

På 10. —, Sd4 kan följa 11. T×d4.

11.	Lc1—g5	Se7—g6
12.	h2—h3	Lg4—d7
13.	Sb1—d2	h7—h6
14.	Lg5—e3	Sf6—h5

Plötsligt har ett svart angrepp blåst upp — det ökar i kraft och ger vit ingen möjlighet till räddning.

15.	Sf3—e 1	Sg6—f4
16.	De2—f3	g7—g5
17.	Lc4—f1	Sh5—f6
18.	Le3×f4	g5×f4
19.	g2—g3	f4×g3
20.	f2×g3	Th8—g8
21.	Lf1—g2	Dd8—e7

Svart kan i lugn och ro vidtaga åtgärder för ett avgörande på g-linjen.

22.	Se1—d3	0—0—0
23.	Td1—f1	Tg8—g6
24.	Tf1—f2	Td8—g8
25.	Sd2—f1	h6—h5
26.	Kg1—h1	Tg8—g7
27.	Ta1—c1	Kc8—b8
28.	Tf2—c2	h5—h4!

Välberäknat och avgörande. På 29. g×h4 kan slutet bli synnerligen elegant: 29. —, S×d5! 30. e×d5, e4! 31. D×e4, T×g2!!

Ställning efter 28. —, h5—h4.

29.	g3—g4	Sf6×g4!
30.	h3×g4	Ld7×g4
31.	Df3—e3	h4—h3
32.	Lg2×h3	

Eller 32. Lf3, L×f3†. 33. D×f3, Tg1†. 34. Kh2, Dg5! med förintande verkan.

32.	— —	Lg2×h3
33.	De3×h3	Tg6—g1†
34.	Kg1—h2	Tg1—g4

Uppgivet.

Ett av den nye landslagsmästaren med logik och skärpa spelat parti.

Partiet K. Kust — Z. Nilsson. (Sid. 187).

Vit spelade 29. De6† åtföljt av 30. T×a7. Båda parter förbise tydligen följande variant: 29. T×a7!, Tf8. 30. De6† (en synnerligen betydelsefull dragomkastning), Kh8. 31. Df7, Tg8. 32. f—6, L×g1 (allt annat förlorar). 33. f×g7†, Tg5×g7. 34. L×g7†, D×g7. 35. D×g7†, T×g7. 36. K×g1, Lc2. 37. b6. Vid omsorgsfullt spel håller svart remi.

Från Nordiska turneringen i Helsingfors.

5697. Damgambit.

Spelat i landlagsklassen den 6/8 1947.

	E. Lundin.	E. Böök.
1.1.	d2—d4	d7—d5
2.	c2—c4	e7—e6
3.	Sb1—c3	c7—c6
4.	e2—e3	Sg8—f6
5.	Sg1—f3	Sb8—d7
6.	Lf1—d3	d5×c4
7.	Ld3×c4	b7—b5
8.	Lc4—d3	a7—a6
9.	e3—e4	c6—c5
10.	e4—e5	c5×d4
11.	Sc3×b5	Sf6—g4

Enligt teorin är detta närmast ett tvivelaktigt drag.

12.	Sb5—d6†	

I partiet Eliskases—Spielmann, Nordwijk 1938, följde: 12. Sb×d4, Sg×e5. 13. Le4, Lb4†. 14. Ld2, Tb8. 15. 0—0, L×d2. 16. D×d2, S×f3†. 17. L×f3, Se5. 18. Le4, 0—0. 19. Tad1 med utmärkt spel för vit. För att inte bli överraskad av en eventuell förstärkning i den angivna varianten, väljer vit textdraget, som är en fullt tillfredsställande utväg.

12.	— —	Lf8×d6
13.	e5×d6	Sd7—c5
14.	Ld3—c2	e6—e5
15.	h2—h3	Sg4—f6
16.	Sf3×e5	Dd8×d6
17.	Lc1—f4	0—0
18.	0—0	Lc8—b7?

Ett anmärkningsvärt svårt förbiseende som smittar av sig på motståndaren! Svart har naturligtvis tänkt sig att han har ett matthot som parad på 19. Sg6 och glömmer därvid att springaren ger schack på e7.

Ställning efter 18. —, Lc8—b7.

19.	Se5—d3?	

Även vit stirrar sig blind på matthotet och upptäcker inte kvalitetsvinsten.

19.	— —	Dd6—c6
20.	f2—f3	Sf6—d5
21.	Sd3×c5	Dc6×c5
22.	Dd1—d3	g7—g6
23.	Lf4—d2	Sd5—e3
24.	Tf1—c1	Dc5—e5
25.	Dd3—e2	Tf8—e8
26.	Lc2—b3	

Bättre 26. Ld3.

26.	— —	a6—a5!
27.	Ld2×e3	

På grund av hotet a4 ser vit ingen annan utväg än att slå springaren. Ty fortsättningen 27. a4, La6. 28. Df2, Tab8. 29. Ta3 förefaller mindre tilltalande.

27.	— —	d4×e3
28.	f3—f4?	

Ett uppenbart dåligt drag att öppna svarts löpardiagonal mot g2. Riktigt 28. Lc4 och ev. Ld3 och Tc3. Däremot ej genast 28. Tc3 för a5—a4—a3!

28.	— —	De5—e7!
29.	Lb3—c4	Ta8—d8
30.	Tc1—d1	De7—e4

Starkare vore 30. —, Td2! 31. T×d2, e×d2. 32. D×e7, (D×d2?, Dc5†), T×e7. 33. Kf2, L×g2! 34. Td1, L×h3. 35. T×d2, och svart bör vinna.

31.	b2—b3	Kg8—g7
32.	Ta1—c1	Td8×d1†
33.	Tc1×d1	Te8—e7
34.	De2—b2†	Kg7—h6
35.	Td1—d4	

35. De2, D×f4. 36. Tf1, Dc7 ger vit inga utsikter.

35.	— —	De4×g2†!
36.	Db2×g2	Lb7×g2
37.	Kg1×g2	e3—e2
38.	Lc4×e2	Te7×e2†
39.	Kg2—g3	Te2×a2
40.	Td4—d 5	Ta2—a3

Den nu uppkomna ställningen inrymmer ännu remimöjligheter åt vit, vilka dock gå till spilla genom själva förseglingsdraget.

41. Kg3—g4?

Tempoförlusten blir avgörande. Efter det rätta 41. Kh4, T×b3. 42. T×a5, f5. 43. Ta6! får svart passa sig för hotet T×g6†! Tornslutspelet två bönder mot tre ger vit goda praktiska remichanser.

41.	— —	f7—f5†
42.	Kg4—h4	Ta3×b3
43.	Td5×a5	Tb3—f3
44.	Ta5×f5	

Leder tyvärr blott till ett förlorat bondeslutspel liksom även 44. Ta4, T×f4†!

44.	— —	Tf3×h3†
45.	Kh4×h3	g6×f5

Slutspelet vinnes nu genom en tempomanöver, utförd i Euwes slutspelsbok.

46.	Kh3—g3	Kh6—g6
47.	Kg3—h4	Kg6—h6
48.	Kh4—g3	Kh6—g7
49.	Kg3—h4	Kg7—g6
50.	Kh4—g3	Kg6—f7
51.	Kg3—h4	Kf7—e7!
52.	Kh4—h5	Ke7—d6

Uppgivet.

5698. Engelskt parti.

Spelat i landslagsklassen den 9/8 1947.

E. Lundin, Sverige.		**O. M. Barda,** Norge.
1.	c2—c4	e7—e5
2.	Sb1—c3	Sb8—c6
3.	g2—g3	d7—d6
4.	Lf1—g2	g7—g6
5.	d2—d3	Lf8—g7
6.	Lc1—d2	

Större utsikter erbjuder fortsättningen 6. e3 åtföljt av Sge2 och d4.

6.	— —	Sg8—e7
7.	Ta1—b1	a7—a5
8.	Sg1—f3	0—0
9.	Dd1—c1	Se7—f5
10.	h2—h4	

Spelet har övergått i den slutna varianten i Sicilianskt parti. Textdraget förhindrar vits omedelbara b2—b4—b5.

Gör kanske ingen skada, men uträttar heller just ingenting. Naturligare 10. 0—0.

10.	— —	h7—h5
11.	Sf3—g5	Sc6—d4
12.	e2—e3	Sd4—e6
13.	Sc3—e4	c7—c6
14.	0—0	Dd8—e7
15.	Dc1—e1	De7—c7
16.	a2—a3	Se6—c5

Detta drag skulle ha besvarats med det enkla 17. S×c5, d×c5. 18. b4 med gott spel för vit. I stället inlåter sig vit på en otillräckligt genomräknad manöver och förbiser svarts 21:a drag.

17.	b2—b4	a5×b4
18.	g3×b4	Sc5×d3
19.	De1—e2	Ta8—a3
20.	Tb1—a1?	

20. Sc3 hade åtminstone genast återvunnit bonden med lika spel.

20.	— —	Ta3×a1
21.	Tf1×a1	Sd3—b2

Genom hotet S×c4 behåller nu svart sin merbonde; 21. Sc3 strandar på f6 jämte Le6.

22.	Ld2—c3	Sb2×c4
23.	De2×c4	d6—d5
24.	Dc4—a2	d5×e4
25.	Lg2×e4	Sf5—e7
26.	Da2—c4	Lc8—f5
27.	Le4—g2	Se7—c8
28.	e3—e4	

På 28. Td1 kan följa Sc8—b6—d5. 28. f4 kommer i fråga.(

28.	— —	Lf5—g4
29.	f2—f3	Lg4—f7
30.	Ta1—d1	Sc8—d6!
31.	Dc4—c5	

Det skenbart goda 31. Dd3 bemötes effektivt med Sb5. 32. D×d7, Db6†! 33. Kh2, S×c3.

31.	— —	Sd6—b5
32.	Lc3—b2	Ld7—c8
33.	Lg2—f1	Sb5—d4

Tämligen smärtfritt har svart kommit i besittning av denna goda springarpostering, en följd av vits 28:e drag.

34.	f3—f4	Lc8—g4
35.	Td1—d3	b7—b6
36.	Dc5—c4	Sd4—e2†

Objektivt sett vore 36. —, Se6 starkare. Textdraget leder till ett sällsamt skådespel.

37.	Kg1—f2	e5×f4
38.	Lb2×g7	f4×g3†
39.	Kf2—e1	Dc7—f4
40.	Lg7×f8	Df4—f2†

Man kan inte påstå, att situationen har klarnat nämnvärt!

Ställning efter 40. —, Df4—f2†.

41.	Ke1—d2	

Vits förseglingsdrag!

41.	— —	Se2—d4†
42.	Kd2—c3	Sd4—b5†
43.	Dc4×b5!	

Tvunget, men vit har gott om »trä».

43.	— —	c6×b5
44.	Lf8—h6!	Df2—f6†
45.	Kc3—c2	

Om 45. Kd2 så Db2† och matt i nästa drag!

45.	— —	Lg4—d7!
46.	Lf1—g2	Df6—c6†
47.	Kc2—d2	f7—f6
48.	Lg2—h3?	

Ett nervöst drag, utan minsta eftertanke. Efter 48. Sf3 har vit enligt vår mening minst lika goda chanser; det skulle ha återstått en lång och hård och sannolikt mycket kombinationsrik kamp.

48.	— —	f6×g5!
49.	Lh3×d7	Dc6×d7

D×e4 hade vunnit betydligt snabbare.

50.	Td3×d7	g3—g2

Det tar ännu sju drag innan svart har dam! Spelet är emellertid ohållbart för vit. Fortsättningen i sammanträngd notation:

51. Td8†, Kf7. 52. Td7†, Ke6. 53. Te7†, Kd6. 54. e5†, Kd5. 55.

Td7†, Kc6. 56. Td6†, Kc7. 57. L×g5, g1D. 58. Ld8†, Kc8. 59. Lf6, Df2†. 60. Kc3, De3†. 61. Kb2, De2†. 62. Kc1, Dc4†. 63. Kd1, D×b4. 64. Td2, Db1†. 65. Ke2, b4. 66. Td1, Dc2†. 67. Td2, De4†. 68. Kd1, b3. 69. Lg5, Dh1†. 70. Kd2, b2. Uppgivet.

För detta parti erhöll svart landslagsklassens skönhetspris.

5699. Damgambit.

Spelat i landslagsklassen den 10/8 1947.

E.1:53 (·)

G. Stoltz.		E. Lundin.
1.	c2—c4	Sg8—f6
2.	Sb1—c3	e7—e6
3.	Sg1—f3	d7—d5
4.	d2—d4	Lf8—e7
5.	e2—e3	0—0
6.	Dd1—c2	b7—b6
7.	b2—b3	c7—c5
8.	Lc1—b2	

Nu råder redan »högspänning» i centrum. Det är för båda parter ständigt ett lika svårlöst problem, »hur och när» bondeavbyte bör ske.

8.	—	c5×d4

8. —, Sc6 är kanske bättre.

9.	Sf3×d4	Lc8—b7
10.	0—0—0!	

Svart hade faktiskt inte på allvar tagit den långa rockaden med i beräkningen vid sitt 8:e drag.

10.	—	Sb8—c6
11.	Sd4×c6	Lb7×c6
12.	c4×d5	Sf6×d5

Starkt i fråga kommer 12. —, e×d5.

13. Lf1—a6!

13. e4 strandar givetvis på Lg5† jämte S×c3†.

13.	—	Dd8—b8
14.	Sc3×d5	Lc6×d5
15.	Kc1—b1	Ld5—b7
16.	La6—d3	Tf8—c8!

Svart har bokstavligen tyngdpunkten i sin ställning förlagd till ena hörnet!

17.	Dd2—e2	Tc8—c5
18.	f2—f4	Dd8—c7
19.	Th1—f1	Ta8—d8
20.	e3—e4	Dc7—c8
21.	f4—f5	

Vit gör energiska försök att skapa sig vinstchanser i detta för honom så viktiga parti i näst sista ronden — en svår uppgift!

21.	—	e4×f5
22.	e4×f5	Le7—f8
23.	g2—g4	Dc8—a8
24.	Kb1—a1	Td8—e8
25.	De2—f2	Lb7—d5
26.	Df2—d4	Tc5—a5

Här hade 26. —, a5 ställt vit inför en nära nog omöjlig uppgift — inte minst i betraktande av rådande tidsnöd.

27.	Ld3—c4	Ld5×c4
28.	Dd4×c4	Da8—b7
29.	Tf1—f2	Te8—e4

Vit har cirka två minuter kvar för elva drag, vilket — som ofta är fallet — föranleder motståndaren att förivra sig.

30.	Dc4—d3	Te4×g4
31.	Dd3—d8	Db7—e4?

Nödvändigt var Ta5—c5—c8.

32.	f5—f6!	g7—g6
33.	Tf2—c2!	

Nu är D×f8† ett fruktansvärt hot.

33.	—	Ta5—c5
34.	Lb2—a3!	Tg4—g1!

Ställning efter 34. —, Tg4—g1.

En säregen ställning! Vit har nu blott några sekunder betänketid kvar för sex drag.

35.	Td1×g1	De4×c2
36.	La3×c5	Dc2×c5
37.	Tg1—d1	Dc5—e5†
38.	Ka1—b1	h7—h5
39.	Td1—d2	De5—c5
40.	Kb1—b2	Kg8—h7

Här avbröts partiet. Med kvalitet mer avgörs striden till vits fördel efter omsorgsfull slutspelsbehandling. Det följde: 41. De8, Kg8. 42. h4, a5. 43. Da4, b5. 44. Dd4, Da3†. 45. Kb1, a4. 46. b×a4, b×a4. 47. Td3!, Dc5. 8. D×c5, L×c5. 49. Td8, Kh7. 50. Tc8, Lf2. 51. Tf8, L×h4. 52. T×f7†, Kh6. 53. Tf8, Lg3. 54. Th8†, Kg5. 55. f7, Ld6. 56. Kc2, h4. 57. Kd3, Kg4. 58. Ke2, g5. 59. Kf2, Kh3. 60. f8D, L×f8. 61. T×f8, g4. 62. Tf4, a3. 63. Ta4. Uppgivet.

En hård och dramatisk kamp.

5700. Retis spelöppning.

Spelat i landslagsklassen den 11/8 1947.

E.7:32 (·)

E. Lundin.		O. Kinnmark.
1.	c2—c4	Sg8—f6
2.	g2—g3	c7—c5
3.	Lf1—g2	Sb8—c6
4.	Sb1—c3	g7—g6
5.	Sg1—f3	Lf8—g7
6.	0—0	d7—d6
7.	d2—d4	Lc8—g4

I partiet Lundin — Asgeirsson följde 7. —, c×d4. 8. S×d4, S×d4. 9. D×d4, 0—0. 10. Dh4 med klar fördel för vit. Textfortsättningen är typisk för Kinnmarks stil och temperament.

8.	d4—d5	Lg4×f3
9.	Lg2×f3	Sc6—e5
10.	Lf3—g2	a7—a6
11.	Dd1—b3	Ta8—b8
12.	a2—a4	h7—h5
13.	f2—f4	Se5—g4
14.	h2—h3	Sg4—h6
15.	e3—e4	h5—h4

Svart har nått ett av sina syften; han hoppas nu på 16. g4, varefter skulle följa det chansrika offret 16. —, Sf×g4. 17. h×g4, Ld4†.

16.	Sc3—e2	h4×g3
17.	Db3×g3	b7—b5

Och härmed har svart även utfört sin plan att spränga på b-linjen — allt dock på bekostnad av sin ställning!

18.	c4×b5	a6×b5
19.	a4×b5	Tb8×b5
20.	f4—f5	Sf6—h5
21.	Dg3—d3	Tb5—b4
22.	f5×g6	f7×g6
23.	e4—e5!	Sh6—f5

Ställning efter 23. —, Sh6—f5.

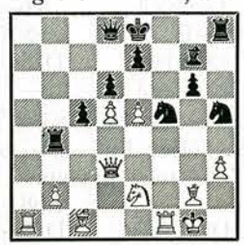

24. Tf1×f5!

Detta kvalitetsoffer ruinerar svarts ställning.

24.	—	g6×f5
25.	Dd3×f5	Lg7×e5
26.	Df5—g6†	Ke8—d7

På 26. —, Kf8 avgör 27. Lh6†, Sg7. 28. Tf1†, Kg8. 29. L×g7, L×g7. 30. Df7†, Kh7. 31. Tf5, Th4.. 32. Le4 (eller Th5†!).

27. Lc1—d2!

Ett stilla drag av stor styrka.

27. — — Tb4×b2

Förlorar genast. Bäst är väl 27. —, Tb5, men efter 28. Dg4†, Kc7. 29. La5†, T×a5. 30. T×a5, blir säkert svarts kung ordentligt »omsvärmad».

28.	Dg6—e6†	Kd7—e8
29.	Lg2—e4	Ke8—f8
30.	Le4—g6	Th8—h7
31.	Ld2—h6†	Uppgivet.

5701. Grünfelds försvar.

Spelat i mästarklassen, grupp 1.

	O. Sterner, Sverige.	**T. Salo,** Finland.
1.	d2—d4	Sg8—f6
2.	c2—c4	g7—g6
3.	Sb1—c3	d7—d5
4.	Sg1—f3	Lf8—g7
5.	Dd1—b3	— —

Da4† i 4:e eller 5:e draget tycks vara mera modernt än det »ortodoxa» textdraget.

5.	—	c7—c6
6.	Lc1—f4	— —

Efter 6. c×d5 har svart valet mellan 6. —, c×d5, som torde vara det bästa, och 6. —, S×d5.

6.	—	0—0
7.	e2—e3	Dd8—a5

I Grünfeld-försvaret är den svarta amasonens givna verkningslinje — 5:e raden!

8.	Lf1—e2	d5×c4
9.	Le2×c4	c6—c5
10.	0—0	c5×d4
11.	e3×d4	Da5—f5
12.	Lf4—g3	— —

På bonderovet 12. L×b8, T×b8. 13. Da3? följer 13. —, — b5! 14. D×a7, Tb7 med pjäsvinst.

12.	—	Sb8—c6
13.	Db3—a3	Df5—a5

Svart strävar i alla fall med sin springare till a5 med tempovinst.

14.	Da3—b3	Lc8—g4
15.	Sf3—e5	Sc6×e5

Ej 15. —, S×d4? 16. L×f7†, Kh8. 17. Dc4 o. s .v.

16.	d4×e5	Sf6—h5
17.	Db3×b7	— —

Starkt i fråga kom 17. f4 med en svårbedömd ställning.

17.	—	Sh5×g3
18.	h2×g3	Da5×e5
19.	Tf1—e1	De5—c5
20.	Lc4—b3	e7—e6
21.	Ta1—c1	Ta8—b8
22.	Db7—e 4	Lg4—f5
23.	De4—e2	h7—h5

Vit hotade löparfångst med 24. g4. Tack vare sitt löparpar står svart nu bättre. Vits nästa drag är ägnad att eliminera »hotet» Lg4, men svart vinner i alla fall kampen om d-linjen.

24.	Kg1—h2	Tf8—d8
25.	Te1—d1	Td8×d1
26.	Lb3×d1†	— —

Damen måste gardera punkten f2, tornet punkten c3 (26. T×d1, L×c3. 27. Tc1? De5!).

26.	—	Lg7—h6
27.	f2—f4	— —

Om 27. Ta1, så 27. —, Td8 med överlägset spel för svart. Saken blir dock densamma i partiet genom ett direkt kungsangrepp.

27.	—	e6—e5!
28.	De2—d2	Dc5—a5
29.	Ld1—b3	h5—h4
30.	Dd2—d6	h4×g3†
31.	Kh2—h1	Da5—d8!
32.	Dd6×e5	— —

Efter dambytet skulle slutspelet ha varit lätt vinst för svart. I tidsnöden förbise spelarna följande enkla vinstföring: 32. —, Dh4†. 33. Kg1, Dh2†. 34. Kf1, Dh1†. 35. Ke2, D×g2† o. s. v.

32.	—	Lf5—d3
33.	Kh1—g1	Tb8×b3

Analysatorn — före detta problemist! — rekommenderar draget 33. —, Dh4!, t. ex. 34. L×f7†, K×f7. 35. Dc7†, Kg8! 36. D×b8†, Lc8.. 37. Db3†, Kh8 eller 35. Dd5†, Kg7. 36. D×d3, T×b2. 337. Dd7†, Kg8. 38. Dh3, D×h3! 39. g×h3, Lg7! och svart vinner. Herrar praktiska spelare bes om ursäkt för denna fantisering! Textdraget är »gut genug», men det spelades ännu 34. Sc3 — d5, Lh6 — g7. 35. Sd5—e7†, Kg8—h7. 36. De5—g5, Tb3×b2. 37. Dg5—h4†, Lg7—h6. 38. Dh4 — f6, Dd8 — b6†. 39. Df6×b6, Tb2×b6, innan vit gav upp.

(Anm. för TfS av O. Kaila.)

5702. Damgambit.

Spelat i mästarklassen, grupp 2.

	B. Hult, Stockholm.	**G. Magnusson,** Stockholm.
1.	d2—d4	d7—d5
2.	Sg1—f3	e7—e6
3.	e2—e3	Sg8—f6
4.	Lf1—d3	Lf8—d6
5.	Sb1—d2	0—0
6.	b2—b3	c7—c5
7.	Lc1—b2	c5×d4
8.	e3×d4	Sb8—c6
9.	0—0	Dd8—c7
10.	c2—c4	Sc6—b4
11.	Ld3—b1	d5×c4
12.	b3×c4	b7—b5(!)

Beaktansvärt är det minsta man kan säga om detta intressanta drag. Om bonden slås får svart ett utmärkt figurspel genom att han behärskar det viktiga fältet d5. Vit avböjer inviten.

13.	c4—c5	Ld6—e7
14.	Sf3—e5	Lc8—b7
15.	Dd1—b3	a7—a5
16.	a2—a3	Sb4—d5
17.	Sc3—e 4	Sf6×e4
18.	Lb1×e4	f7—f5
19.	Le4—f3	Le7—f6
20.	Tf1—e1	Lf6×e5

Tvunget på grund av hotet c5—c6. Det vita löparparet spelar emellertid inte så stor roll i ställningen.

21.	Te1×e5	Dc7—d7
22.	Ta1—e1	Ta8—e8
23.	Lb2—c3	a5—a4
24.	Db3—c2	Lb7—c6
25.	Lc3—d2	Tf8—f6

Inleder ett allt för optimistiskt angrepp med storslagna planer på kvalitets- och andra offer. Ett lungt och präktigt drag vore 25. —, Sc7.

26.	Lf3—h5!	g7—g6
27.	Lh5—f3	g6—g5
28.	Lf3—h5	

Dåligt vore genast L×g5 för Tg6 med hotet Sf4 eller Sb4.

Löpardraget däremot vederlägger praktiskt taget svarts föregående drag.

28. — — Te8—e7

Planenligt spelat, ehuru det borde leda till förlust.

29. Ld2×g5 Te7—g7
30. Dc2—d2 h7—h6

Här står vit skiljovägen: vinst eller förlust.

Ställning efter 30. —, h7—h6.

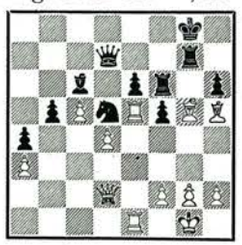

31. Lg5×f6?

Han valde förlustvarianten! Efter 31. L×h6 är det slut med svarts möjligheter; det planerade T×g2† håller ej. T. ex. 31. —, T×g2†. 32. K×g2, Sf4††. 33. Kf1, S×h5. 34. Dg5†, Kh7. 35. Lf8! Även på andra försök gör sig vits materiella övervikt gällande.

31. — — Sd5×f6
32. d4—d5

Nu finns inget försvar.

32. — — Sf6×h5
33. Dd2×h6 Lc6×d5
34. Dh6×h5 Ld5×g2
35. Dh5—h4 Lg2—h3†

Uppgivet.

Detta parti erhöll mästargruppens skönhetspris. Se vidare sid. 00.

5703. Engelskt parti.

Spelat i rond 4 den 3/8 1947.

E. Böök. H. Carlsson.

1. Sf3, Sf6. 2. c4, g6. 3. Sc3, d5. 4. c×d, S×d5. 5. e4, S×c3. 6. d×c!, D×d1†. 7. K×d1, Lg7. 8. Lf4, c6. 9. Kc2, Sd7. 10. Sd2, 0—0, (Det rätta är 10. —, Sc5!, för att fortsätta endera med f7—f5 eller Sc5—a4), 11. a4, Se5. 12. Sc4!, (I partiet Böök—Rantanen, Leningrad 1946, spelades svart här Sd7, som är bättre .), 13. f3, Sh6, 14. Sa5, e5. 15. Le3, Te8. 16. b4, Lf8. 17. Lc4, a6. 18. g4!, Kg7. 19. h4 (Antagligen starkare än 19. L×h6†, som vinner en bonde.), Sg8. 20. g5!, f5. 21. h4, f4. 22. h6†, Kh8. 23. Lc5!, b5, (Förtvivlan.), 24. L×f8, T×f8. 25. a×b, a×b. 26. L×g8, K×g8. 27. S×c6, T×a1. 28. T×a1, Lh3. 29. Ta7, Te8. 30. Se7†. 31. Uppgivet.

(Anm. av E. Böök.)

E.7:18-20 (·)

Studier

Bidrag och lösningar sändas till A. WERLE, Krukmakaregatan 38, 1 tr., Stockholm 4.

Tre studier av S. Clausén, Stockholm.

Original.

163.
Tillägn. B. Malmström på 70-årsdagen.

5 + 4 = 9. Remi.

164.
Tillägnad Kjell Runqvist.

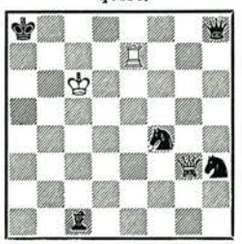

3 + 5 = 8. Vinst.

165.
Motto: Excelsior!

4 + 5 = 9. Vinst.

166. **E. Kapfer,**
Tyskland.
Original.

5 + 5 = 10. Vinst.

167. **Kurt Eucken,**
Argentina.
Original.

7 + 9 = 16. Vinst.

168. **A. Hildebrand,**
Uppsala.
Original.

4 + 4 = 8. Vinst.

169. **F. Fischer,**
England.
Original.

5 + 5 = 10. Vinst.

170. **B. Breider,**
Finland.
Original.

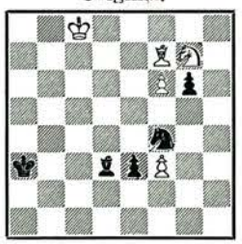

5 + 5 = 10. Remi.

171. **F. Axelsson,**
Örebro.
Original.

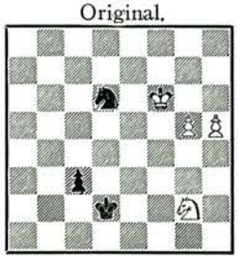

4 + 3 = 7. Remi.

Internationella studieadresser.

Till tjänst för de av studieförfattarna som vill deltaga i det internationella studielivet, vilket nu kommit i gång på allvar, meddelas här nedan några adresser.

Le Monde des Echecs: Dr. Jean Mennerat, 115 rue Notre-Dame-des-Champs, Paris-6:e, Frankrike.

Ceskoslovensky Sach: Prof. Ladislav Prokes, Praha-Smichov, Premyslova 19, Tjeckoslovakien.

Revista Romana de Sah: Ing. Paul Farago, Cluj II, Str. Vacarescu nr 1, Rumänien.

The British Chess Magazine: T. R. Dawson, 31 Clyde Road, Croydon, England.

Tijdschrift van K. N. S.: C. J. de Feijter, Snippelingsdijk 11, Deventer, Holland.

Suomen Shakki: Aarne Dunder, Pori, Troilinkatu 16, Finland.

I. C. C. A.

Spelet om *individuella världsmästerskapet* i korrespondensschack är nu i gång i 10 grupper. En del ändringar har gjorts i den i nr 5—6 publicerade deltagarlistan:

Grupp 1: Samarian (Rumänien) ersätter Dyckhoff och Watzl (Österrike) Rojahn.

Grupp 9: Hirsch (London) i stället för Schönmann.

Grupp 11: startar i september med Mikulka (Tjeckoslovakien), Sv. Madsen (Norge), Roura (Argentina), Carlsson (Västerås), Grant (USA), Rezende (Brasilien), Peeters (Belgien).

I *6 bordsgrupperna* är ställningen den 7/8 1947:

Grupp 1: Danmark 12 (21), Norge 10½ (20), Sverige 9 (21), Storbritannien 8½ (13), Holland 4½ (15), Tjeckoslovakien 2 (6).

Grupp 2: Sverige II 20 (28), Norge III 13½ (28), Tjeckoslovakien 12 (14), Holland III 12 (25), Holland II 12 (27), Sverige III 12 (29), Norge IV 7½ (27).

Grupp 3: Här leder Schweiz 15½ (30) och Portugal 15 (22)

Grupp 4: Sverige 18 (22), Frankrike 12 (22), Belgien I 9½ (21), Danmark 8½ (20), Portugal 7 (10), Belgien II 3 (20), Australien 0 (1).

Grupp 5: Här leder USA II med 6½ före Peru på 4 poäng.

Grupp 6: Här leder Belgien 4½ före Schweiz med 2½ opäng.

Individuella landskamper: Sverige—Holland (100 partier) 46—15; Sverige—Storbritannien (200 partier) 52½—23½.

Som synes hävdar sig Sverige bra i samtliga tävlingar. På Sveriges Schackförbunds kongress beslöts att inom ramen av möjligheterna även understödja korr.-spelet. Ett klokt beslut, då *korr.-spelet mer än några andra medel förmår höja och bibehålla spelstyrkan* hos särskilt landsortens schackspelare. Ett glädjande bevis härpå var också de goda resultat, som uppnåddes av korr.-spelarna i kongresstävlingarna i juli, såsom t. ex. Sven Carlsson (Västerås), Arvid Svensson (Falköping), Knut Johansson (Ludvika) m. fl. och sist men inte minst Folke Ekström.

I *allsvenska korr.-schackserien nr 3* var ställningen i mitten på juli: Värmland 5½ (7), Gävleborg 4½ (5), Stockholm 4 (6) Kopparberg 3½ (6), Stockholms län 1½ (14), Gotlands län 1 (2).

Erik Larsson ,Kinnekullevägen 37, Traneberg.

Problem

Redaktion: GUNNAR ANDERSSON, Katarina Bangata 15, 1 tr., Stockholm, och BROR LARSSON, Kungstensgatan 63, 4 tr., Stockholm.

*9242. *T. R. Dawson,* England: Kh2, Tb5, e2, Lb2, Ba2, c2, f2, g2. — Kb1, Ta1, Ba2, f7. Reflexmatt i 4 drag.

*9243. *B. Giöbel,* Stockholm: Ke1, Dc3, Th1, La2, Bc2, e2. — Kc1, Bb4, e3, g3. Matt i 1 drag från alla håll av brädet.

*9244. *B. Giöbel:* Ka6, Dh2, Ba7. — Ka8. Matt i ½ drag!

*9245. *G. Reinhard,* Karlstad: Ke1, Ta1, Sa6. — Ke5, Tf4, Bc4, f5, f6. B) med sv. Lf4. Hj‡ i 3 drag (vit drar).

*9246. *H. Ternblad,* Västerhaninge: Kg8, Ta3, b3, Sg3, g5. — Kd4, Dd3. Hj‡2 (med skensp.).

*9247. *B. Larsson,* Stockholm: Kh7, Tf3, Le1, Sg4. — Kh5, Sh2, Bf4. Hj‡2 (med skensp.).

*9248. *H. Berg,* Säve: Kd1, Lc5, e4, Sd2. — Kh1, Th2, Bc6, e5, g2, h3, h5. 4‡.

*9249. *H. Hultberg,* Stockholm: Ka4, Tb4, Lb2, Ba3. — Ka2. 4‡.

*9250. *H. Hultberg:* Kc7, Tc5, Lf4, Ba7, c4, c6. — Ka8, Sf1. 3‡.

*9251. *H. Hultberg* och *B. Larsson:* Kf5, Te8, Sg8, Bg3. — Kh5. 3‡.

*9252. *G. Andersson,* Stockholm: Kg7, Le4, Sb3, h3, Bc7, e2. — Ke3. 3‡.

*9253. *K. Moberg,* Rydsgård: Ka1, Dg2, La2, Sb1, Bb6, b7, c6, d3, e5, g4, h5. — Kb8, Tf3, Bg5. 3‡.

*9254. *S. Ekström,* Stockholm: Ka6, Dg1, Tb5, e7, Sf4, Bd6, e3. — Kf6, Dh3, La1, g8, Sf2, g5, Bc3, d3, d7, f5, g7, h7. 2‡.

*9255. *N. van Dijk,* Holland: Ke7, Dd2 Ta2, Lf3, Sb3, Bg4. — Ke5, Td4, Ld3, Bd5, g5, g6. 2‡.

*9256. *L. Larsen,* Danmark: Ka7, Dd7, Td3, Lh2, Sd4, Be2. — Ke4, Ta3, f6, Lg8, Sd2, Ba6. 2‡.

*9257. *S. T. S. Vincer,* England: Kh7, Dg2, Tf6, Lf5, e7, Sd7, h1, Bf7. — Kf4, Ta4, a5, Sb7, h6, Be3, g6, h4. 2‡.

*9258. *A. Holm,* Södertälje: Kg5, Dc7, Lf5, Bd2. — Kd5. 2‡.

*9259. *H. Ternblad:* Kh4, Da7, Tb6, Lc7, g4, Sf2, Bb4, d2. — Kf4, Te5, Ba4, d7, f5. 2‡.

*9260. *M. Wrobel,* Polen: Kh1, Dg2, Tb2, La6, g1, Sb3, d3, Ba4, c2, h2, h3. — Kc3, Ta1, Sb1, Ba2, a5, a7, c5, g3, h4. 2‡.

*9261. *L. Larsson,* Lerum: Kd7, Dh5, La1, b5, Sf2, Bb4, f6. — Kd5, Sd6, Ba2, b6, d4, e5, f7. 2‡.

*9262. *F. Fleck,* Ungern (Efter E. M. Hassberg): Kb8, Dc4, Te1, g4, La7, a8, Sd4, d7, Bc2, c7, e3, g2. — Ke4, Df1, Ta6, Lh2, g8, Sb7 f4. 2‡.

*9663. *J. Peris,* Spanien: Kh5, Dg5, Tb5, c4, La8, Sb7, d1, Bc2, c6, d4, d5, e3. — Ke4, Da3, Tf6, Lf1, h2, Sc5, e5, Bd6, e6, f2, f3, g4, h6. 2‡.

*9264. *H. Hermansson,* Unbyn: Kh1, De4, Tc8, d8, Ld1, f8, Sf2, Bb3. — Kc3, Lb7, h2, Sa5, b4, Bb2, c4, d2, f4, f6, g4. 2‡.

*9265. *D. Hjelle,* Norge: Kh8, Da4, Td5, f8, Ld1, e1, Sh3, Be3, f2, g2, h5. — Kh4, Db4, Tb8, Lc5, g8, Be5. 2‡.

*9266. *A. Ellerman,* Argentina: Kf1, Da8, Ta3, g5, Ld8, g6, Se5, f3, Be2. — Kf4, Tc3, Lc2, Bh5. 2‡.

*9267. *H. Laaksonen,* Finland: Ka8, Dh2, Th5, La3, a6, Sb4, f3, Bc2, c6. — Kc3, Lf1, g5, Se2, Bb3, e7, f6. 2‡.

*9268. *J. Buchwald,* U. S. A.: Kd8, Dd6, Tc1, e3, Lh1, h8, Sc4, f8, Bb2, d3, d5, f2, f6. — Kd4, Da2, Ta5, h5, Lg4, Se1, Ba7, b7, b4. 2‡.

*9269. **P. Hannula,** Finland.

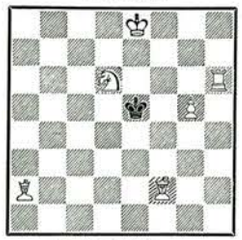

Matt i 4 drag.

*9270. **Alf O. Evang,** Norge.

Matt i 3 drag.

*9271. **O. Barda,** Norge.

Matt i 3 drag.

*9272. **Dr E. Palkoska,** Tjeckoslovakien.

Matt i 3 drag.

*9273. **Th. Siers,** Tyskland.

Matt i 3 drag.

*9274. **Bj. Blikeng,** Norge.

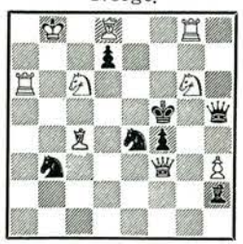

Matt i 2 drag.

*9275. **E. Kristensen,** Norge.

Matt i 2 drag.

*9276. **L. Larsen,** Danmark.

Matt i 2 drag.

*9277. **C. Goldschmeding,** Holland.

Matt i 2 drag.

*9278. **A. Ellerman,** Argentina.

Matt i 2 drag.

*9279. **A. Ellerman,** Argentina.

Matt i 2 drag.

*9280. **H. Fröberg.** 1 pr. Sjakk-Nytt, 1946.

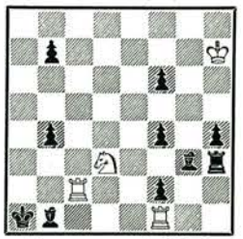

3‡. 1. Kh8.

Lösningar till originalproblemen (*9242—79) skola vara B. Larsson, Kungstensgatan 63, 4 tr., Sthlm, tillhanda senast 5 veckor efter detta häftes utgivningsdatum.

Korrespondensturneringarna

Anmälningar och meddelanden sändas till: ING. ELIS HUGOLF, Timsforsvägen 2, Stureby. Tel.: 48 55 99. Avgifter insättas å postgirokonto 52052.

Slutspelade turneringar.

Klass 3, grupp 79	1	2	3	4	5	6	7	Poäng
1. Gösta Bregell, Göteborg	—	1	1	1	1	1	1	6
2. Disa Nilsson, Hurva	0	—	1	1	1	1	0	4
3. Torsten Lindh, Katrineholm	0	0	—	½	1	1	1	3½
4. B. Jändell, Ölme	0	0	½	—	1	½	1	3
5. A. G. Carlsson, Sundbyberg	0	0	0	0	—	1	½	1½
6. Harry Hill, Dalsjöfors	0	0	0	½	0	—	1	1½
7. Gunnar Erixsson, Örebro	0	1	0	0	½	0	—	1½

Klass 2, grupp 43	1	2	3	4	5	6	7	Poäng
1. Nils Karlsson, Forsvik	—	½	½	½	1	1	1	4½
2. Torsten Lindberg, Prässebo	½	—	1	0	1	½	1	4
3. Ingvar Andersson, Kungsgården	½	0	—	1	½	1	1	4
4. Sune Pettersson, Ljungsbro	½	1	0	—	0	1	1	3½
5. Ivan Söderberg, Stockholm	0	0	½	1	—	½	½	2½
6. O. Sunniger, Karlsborg	0	½	0	0	½	—	½	1½
7. Sven Sjökvist, Kolbäck	0	0	0	0	½	½	—	1

Klass 2, grupp 45	1	2	3	4	5	6	7	Poäng
1. Per Sundberg, Stockholm	—	½	1	1	1	1	½	5
2. Ture Annérus, Uppsala	½	—	½	1	1	1	1	5
3 Olle Berglund, Örebro	0	½	—	0	1	1	1	3½
4. Sten Ek, Alafors	0	0	1	—	0	1	1	3
5. Nils Ericson, Jönköping	0	0	0	1	—	0	1	2
6. Rune Decker, Östersund	0	0	0	0	1	—	½	1½
7. Harry Stedt, Jönköping	½	0	0	0	0	½	—	1

Klass 3, grupp 80	1	2	3	4	5	6	7	Poäng
1. Rolf Andersson, Fristad	—	½	1	1	1	1	1	5½
2. Sture Modin, Holmsund	½	—	1	1	1	1	1	5½
3. Åke Josefsson, Vättersnäs	0	0	—	1	1	1	1	4
4. Kjell Tallgård, Fristad	0	0	0	—	1	1	1	3
5. A. Eriksson, Stuvsta	0	0	0	0	—	1	1	2
6. Erik Lundin, Solna	0	0	0	0	0	—	1	1
7. Thure Ferm, Storvik	0	0	0	0	0	0	—	0

Klass 3, grupp 77	1	2	3	4	5	6	7	Poäng
1. Konrad Eriksson, Göteborg	—	1	1	1	½	1	1	5½
2. S. Adamsson, Ljungsbro	0	—	1	1	1	1	1	5
3. K. K. I. Östberg, Sandviken	0	0	—	½	1	1	1	3½
4. O. Aartelo, Ystad	0	0	½	—	1	0	1	2½
5. S. Carlsson, Solna	½	0	0	0	—	1	1	2½
6. Sten Andersson, Stockholm	0	0	0	1	0	—	1	2
7. S. Magnusson, Alafors	0	0	0	0	0	0	—	0

Avgjorda partier: *Sverigemästerskapet 1947 (M A):* 7—1, 2=4. *M B grupp 1:* 3—4, 2=4, 8—7, 3—2, 2—1. *M B grupp 2:* 1—7. *M B grupp 3:* 2—5, 3—4, 7=4. *Klass I grupp 1:* 7—5. *Klass I grupp 2:* 7—2, 4—6, 7—3, 7—5, 3—5, 2—5, 1—6, 1—5, 2—6. *Klass I grupp 3:* 3—5. *Klasss I grupp 4:* 3—8, 3—2, 1—2, 3=5, 4—1, 3—4, 5—2, 4—2, 7—2, 8—2. *Klass I grupp 5:* 2—7, 2—5, 6—5, 8—5, 3—8. *Klass II grupp 1:* 1—5, 4—3, 2—6. *Klass II grupp 2:* 2—5, 2—3, 2=4, 5—6. *Klass II grupp 3:* 7—4, 2—4, 1—4, 6—4. *Klass II grupp 4:* 4=7, 4—5. *Klass II grupp 5:* 5—2, 5—1. *Klass II grupp 6:* 1=3, 1=4. *Klass II grupp 7:* 7=6, 5—3, 7—2, 3—2, 4—2, 6—2, 6—5. *Klass III grupp 1:* 2=5, 2—1, 7—1, 3—1. *Klass III grupp 2:* 7—3. *Klass III grupp 3:* 7—1, 3—5, 7=4, 3—2, 3=4, 3—6, 2—6, 4—6. *Klass III grupp 4:* 3—5, 4—6, 3—1, 6—5. *Klass III grupp 5:* 2—3, 7—2, 7—3, 1—6, 2—1. *Klass III grupp 6:* 3—6, 7—1, 1—3, 1—4, 1—2, 3—7. *Klass III grupp 7:* 3—2, 7—1, 5—1, 2=6. *Klass III grupp 8:* 4—1, 7—3, 3=1, 4—3, 7=4, 7—2, 7—5, 7—1. *Klass III grupp 9:* 3—1, 4—1, 6—1, 4—5, 2—6, 2=7, 2=4, 5=6. *Klass III grupp 10:* 4—1, 3—7, 4—5, 1—6, 5—1, 1—2, 4—3, 4=7. *Klass III grupp 11:* 7—1. *Klass III grupp 12:* 5—7, 1=4, 8—2, 6—1, 6—2, 8—4, 4—7, 1=2. *Klass III grupp 13:* 5—4, 7—4, 2—4, 7—2, 3—4. *Klass III grupp 14:* 8—4, 8—6.

Schacknytt

Landskamp Danmark—Sverige.

Inledningen till regelbundna landsmatcher mellan de nordiska länderna kan sägas ske med den landskamp Danmark—Sverige, som den 20—21 september äger rum i Köpenhamn. Det blir 10-mannalag och dubbla ronder. Matchen äger rum på Handel & Kontoristföreningens lokaler, Studiestraede 1. Första ronden spelas lördagen den 20 kl. 14—20, och andra ronden söndagen den 21 kl. 9—15. Spelarna är Dansk Skak Unions gäster under uppehållet i Köpenhamn. Hemresa kan ske söndag kväll.

Det svenska laget kommer att av Sveriges schackförbund uttas från hela landet i samråd med och förslag från distriktsförbunden.

O'Kelly zon-segrare i Hilversum.

Resultatet av zonturneringen i Hilversum blev en stor överraskning. Den framstående tjeckiske mästaren Pachman ledde 14-mannatävlingen ännu efter nio ronder med uppnådda 7½ poäng, men han blev i följande rond slagen av italienaren Castaldi och dessutom i sista ronden av bulgaren Tzvetcoff genom ett svårt förbiseende i vunnen ställning. Nu gick överraskande belgaren O'Kelly fram i stor stil och vann en säker seger. Slutresultat: O'Kelly (Belgien) 10½, Pachman (Tjeckoslovakien), Trifunovic (Jugoslavien) vardera 9½, v. Scheltinga (Holland) 9, Alexander (England) och Szabo (Ungern) vardera 7½, Blau (Schweiz) och Rossolimo (Frankrike) vardera 6½, Castaldi (Italien) 6, Tzvetcoff (Bulgarien) 5½, Foerder (Palestina) 5, Plater (Polen) 4½, Doerner (Luxenburg) 3, O'Sullivan (Irland) ½ poäng.

Segraren O'Kelly spelade med anmärkningsvärd säkerhet och var den enda, som inte förlorade något parti. Oväntad var ungraren Szabos rätt blygsamma placering; han var en av storfavoriterna till segern. Engelsmannen Alexander talade och säde vid avslutningen att han inte sedan före kriget fått så god mat!

Turneringens arrangörer var 60-årsjubilerande Hilversums schacksällskap. Omedelbart efter zon-turneringens avslutning följde enligt programmet ytterligare tävlingar, nämligen tre 8-mannaturneringar, där ett flertal av zon-turneringens spelare startade. Resultat: I grupp A delades segern mellan O'Kelly och holländaren Muhring med vardera 6 p. I grupp B segrade fransmannen Rossolimo med 6½ p., tvåa tjecken Pachman med 5 p. Grupp C vanns av Szabo med 6½ p., tvåa Spanjaard, Holland, 5 poäng.

*

Kort före zon-turneringen i Hilversum hade i Teplice-Sanov (Tjeckoslovakien) hållits en kongressturnering med internationellt deltagande. Främst placerade sig O'Kelly och Pirc, Jugoslavien, med vardera 8 poäng. Som vi se har den nu 36-årige belgaren O'Kelly i snabb följd noterat tre synnerligen vackra resultat. Nu säger man inte längre: — Hur kunde han, som kom så dåligt i Groningen (näst sist), vinna? Man säger i stället: — Hur kunde en sådan obestridlig schacktalang som O'Kelly komma så dåligt i Groningen?

Radioparti Danmark—Sverige.

En principiell överenskommelse har träffats mellan Statsradiofonien och Radiotjänst om en radiomatch i schack mellan en framstående svensk och dansk spelare. Denna match börjar senare i höst och skall pågå med ett drag om dagen.

Nordiska schackförbundets kongress-förhandlingar.

Nordiska schackförbundets styrelse sammanträdde vid kongressen i Helsingfors under ordförandeskap av direktören Ari Ilmakunnas i Finlands Schackförbund. Det svenska landsförbundet representerades av ordföranden Folke Rogard och vice ordföranden J. E. Ekelund. Styrelsen beslöt förlägga nästa års kongress till Sverige, och det är att antaga att det blir Mälardalens Schackförbund, som i Örebro kommer att utöva värdskapet. Rörande zonmästerskapet i FIDE och titeln Nordenmästare beslöts omspel mellan Eero Böök och Gösta Stoltz; härom läses på annan plats i detta nummer. Ansökan om inträde i Nordiska Schackförbundet från Finlands Arbetarschackförbund diskuterades, men då endast ett schackförbund kan representera ett anslutet land i FIDE (se artikeln om Haagkongressen på annan plats i detta nummer) och samma regel ansågs böra gälla i Nordiska Schackförbundet beslöts att intill årets slut avvakta, huruvida icke de båda schackförbunden i Finland kunde finna en form för gemensam organisation i utrikes angelägenheter.

Ordförande och sekreterareposterna i Nordiska schackförbundet övergingo till herr Rogard resp. herr Ekelund för tiden till och med Örebro-kongressen — detta i enlighet med den förra året beslutade cirkulationsprincipen. Kongressen år 1949 kommer sannolikt att förläggas till Island, vars schackförbund sålunda får det hedrande uppdraget att utöva värdskapet vid nordenförbundets 50-årsjubileum. I fortsättningen komma kongresserna förmodligen att ordnas på sådant sätt, att zonmästerskapen i FIDE kunna sammanslås med nordisk landslagstävlan. Då det emellertid är avsikten att hålla nordisk kongress vartannat år under det att zonmästerskapen skola spelas vart tredje år, kommer man förmodligen att förfara på sådant sätt, att tre nordiska kongressen hållas inom varje 6-årsperiod med varierande uppehåll, så att två av de tre kongresserna hållas samma år som zonmästerskapen skola spelas.

Delegaterna diskuterade frågan om regelbundna landsmatcher. I princip voro delegaterna från Sverige, Norge och Danmark ense om att vartdera av dessa länder årligen bör spela en hemmamatch mot ett annat och en bortamatch mot det tredje av de tre länderna. Då Sverige den 20—21 september i år skall spela landsmatch i Köpenhamn mot Danmark, skulle detta innebära att Sverige nästa år spelar dels mot Danmark i Sverige och dels mot Norge i någon norsk stad. Även formen för successiva landsmatcher mot Finland diskuterades, men med hänsyn till kostnadsfrågan kunde dessa planer icke närmare utformas. Detsamma gällde givetvis frågan om landsmatcher mot islänningarna, vilkas representanter uttryckte sina förhoppningar att svårigheterna skulle kunna övervinnas.

Barda Norge-mästare.

Norges Schackförbund har hållit kongress med turneringar i Kristiansand. I allt deltogo i de olika klasserna 75 spelare. Den nyupprättade landslagsklassen skulle egentligen ha bestått av 12 spelare, men då endast 6 ställde upp spelades turneringen dubbelrondig. Florårets mästare Erling Myhre deltog inte. Slutresultatet blev: O. Barda, Oslo, 7½, A. Vestöl, Oslo, 7, A. Krogdahl, Oslo, 4½, E. Rojahn, Tönsberg, 4, K. Jörgensen, Bergen, 4, E Haave, Stavanger, 2½ poäng. Bardas seger betecknas på ort och ställe som fullt välförtjänt, hans partier var av hög kvalité. — Gruppsegrare i mästarklassen blev W. Ramm, Fredrikstad, en ung talangfull spelare, samt H. Kongshavn, Oslo.

Enevoldsen Danmarks-mästare.

Särspelet mellan Jens Enevoldsen och Björn Nielsen om årets mästerskap för Danmark vanns av Enevoldsen. Även årets mästerskap för Köpenhamn vanns av Enevoldsen. Han uppnådde 13½ poäng av 17 — 3½ poäng före närmaste!

Tjeckoslovakiskt landslag på turné.

Ett tjeckoslovakiskt representantionslag har gjort en segerrik turné och utkämpat landsmatcher med England, Frankrike och Holland. Resultaten framgår av följande uppställningar:

England—Tjeckoslovakien:				*Frankrike—Tjeckoslovakien:*			
Alexander—Pachman ..	½	½—½	½	Tartakower—Pachman	½	½—½	½
Golombek—Foltys	1	1— 0	0	Rossolimo—Foltys	1	1— 0	0
Thomas—Kottnauer ...	½	1—½	0	Raizman—Kottnauer ..	0	½— 1	½
Fairhurst—Opocensky .	0	½— 1	½	Muffang—Opocensky ..	1	½— 0	½
Winter—Sajtar	½	½—½	½	Boutteville—Sajtar	½	0—½	1
Abrahams—Zita	0	0— 1	1	Crepeaux—Zita	½	0—½	1
G. Wood—Florian	1	0— 0	1	Daniel—Florian	0	0— 1	1
Millner Barry—Louma .	1	½— 0	½	Bigot—Louma	1	0— 0	1
Broadbent—Fichtl	1	0— 0	1	Seneca—Fichtl	½	1—½	0
Ritson Morry—Potucek	0	½— 1	½	Gotti—Potucek	0	½— 1	½
	Summa 8—12				Summa 9—11		

Holland—Tjeckoslovakien:			
v. Scheltinga—Pachman	½	1—½	0
Prins—Foltys	0	½— 0	1
Cortlever—Kottnauer ..	1	½— 0	½
Kramer—Opocensky ..	½	½—½	½
Muhring—Sajtar	½	0—½	1
v. Steenis—Zita	0	½— 1	½
Hamming—Florian	½	0—½	1
v. Doesburgh—Alster ..	1	½— 0	½
Bunt—Ficht	0	½— 1	½
Henneberke—Potucik ..	½	0—½	1
	Summa 7½—12½		

Åter vacker seger för Keres.

I Badorten Pärnu i Estland har nyligen slutförts en turnering med deltagande av alla de främsta ryska mästarna med undantag för Botvinnik och Ragasin. Det har angivits, att turneringen skulle avse att slutgiltigt fastställa ordningsföljden i det ryska landslaget mot England (den 20—21 sept.) och för framtida landsmatcher. Slutresultatet blev: 1) Keres 9½ (av 13 partier; en förlust — mot Bronstein); 2) Kotov 9; 3) Liliienthal 8½; 4—6) Boleslavsky, Bronstein och Smyslov vardera 8; 7) Kasparjan 7½; 8) Flohr 7; 9) Bondarevsky 6; 10) Toluch 5½; 11) Makogonov 5; 12) Simagin 4; 13) Renter 3; 14) Ranvir 2. Eftersom Smyslov är uttagen till världsmästerskapsturneringen får man väl antaga att hans placering i laget ändock blir som tredje man, efter Botvinnik och Keres.

*

Årets turnering om Moskva-mästerskapet var inte så stark som den brukar vara. Bland de 15 deltagarna var det endast en med titeln stormästare (Ragosin) och tre som var med i senaste Sovjet-mästerskapet (Bronstein, Aronin och Kan). Titelförsvarare var ronstein. Den mycket jämna turneringens resultat blev att Bronstein, Ravinsky och Simagin placerade sig främst med varandra 9 poäng. Det spelades en 4-rondig särspelsturnering om titeln med slutresultatet: 1) Simagin 4½; 2) Bronstein 4; 3) Ravinsky 3½ poäng. I kvalificeringstävlingar om juniormästerskapet för Moskva deltog 6.000 unga pojkar!

I turneringen om mästerskapet för Leningrad (19 deltagare) placerade sig Lisitsin och Toluch främst med vardera 11½ poäng. Särspel om titeln slutade oavgjort med 1½—1½.

*

En landsmatch England—Ryssland med 10-mannalag och dubbla ronder är planerad att spela si London den 20—21 september. Ryssarna har uttryckt en önskan att matchen skulle gå i fyra ronder, men engelsmännen har inte kunnat åtaga sig ett så stort arragemang i London.

Radiopartiet Danmark—Norge.

Radiopartiet mellan Einar Haave (Norge) och Björn Nielsen (Danmark) uppgavs efter svarts 59:e drag av ..... svart! Det blev ett alldeles ovanligt intressant, spännande och lärorikt Drottninggambit-parti. Det mycket lyckade radioevenemanget har fått sitt eftermäle i form av en 32-sidig skrift i både dansk och norsk utgivning. Björn Nielsen har skrivit den danska och Sigurd Heisted den norska; i den senare medverkar också segraren Einar Haave. Bägge skrifterna äro (naturligtvis!) lika bra! Aldrig tillförne har väl ett schackparti fått så grundliga kommentarer, en riktig lärobok av ett enda parti! Partiet är även teoretiskt värdefullt och det är en sällsynt fängslande kamp ända till sista draget. — Den danska upplagar kostar 2 kr. och kan fås hos TfS; den norska är utgiven av Johan Grundt Tanum Førlag i Oslo och kan beställas genom varje bokhandel. Skrifterna heta på danska Radio-Skak och på norska Radio-Sjakk.

Stockholms järnvägsmän på schackturné i Ungern.

Järnvägsmännens idrottsklubbs schacksektion i Stockholm har efter inbjudan gästat sina kollegor vid de ungerska statsbanorna. Laget, bestående av åtta man, representerades av följande spelare: K. Ekstedt, Södra, O. Bengtsson, Wasa, Paul Karlsson och S. Algstedt, Schack-27, H. Karlsson, Eriksdal, G. Dahlqvist, Hyresgästerna, A. Klingberg och E. Nilsson, Eriksdal.

Resan gick över Polen och Tjeckoslovakien. Tre matcher spelades i Budapest och två i Szeged. Ungrarna som lär vara världens mest gästvänliga folk, visade svenskarna en överväldigande gästfrihet i alla avseenden — utom ifråga om schack. Där voro de ogrannlaga nog att överlägset vinna samtliga matcher. Till de svenskes försvar måste dock framhållas att ungrarna ställde upp med mycket slagkraftiga lag. Bl. a. deltog i Budapest ungerska mästarna Füstér och dr Sóky samt den från många internationella duster kände mästaren dr Vajda (vid andra bordet).

Schackintresset i Ungern är utomordentligt stort. Som ett bevis kan nämnas, att vid en badanstalt (Szechneyr) i Budapest, där en av matcherna spelades, bestod personalen vid anstalten av 400 man. Av dessa voro 105 medlemmar i schackklubben.

I staden Zzegedin — ungerns andra stad med c:a 130,000 invånare — blevo svenskarna överraskande förnämligt mottagna. Sålunda var stationshuset vackert dekorerat med blommor, girlander och en stor svensk flagga, och järnvägsmännens musikkår på 20 man spelade kungssången och ungerns nationalsång.

Resultatet av matcherna i Budapest: mot Budapests kommunikationsverks personal ½—7½; mot Szechenyi-Badets personal 1½—6½; mot Handelsanställdas personal 1—7. Mot Szegedins kommunikationsverks personal spelades två matcher med resultatet 3—5 resp. 2½—5½. Det svenska laget hade kunnat vara betydligt starkare, så t. ex. var järnvägsmannen och landslagsspelaren Z. Nilsson förhindrad att deltaga.

Sammanfattningsvis kan sägas, att schackutbytet och kamratskapet länderna emellan var mycket givande och att ungrarna är synnerligen angelägna om att få besöka Sverige, vilket land de främst av alla önskar schackligt utbyte med.

Nyhet — bokstavsschack.

Med korrespondensschackspelet är förknippat en rad tekniska procedurer, vilka för många schackspelare säkerligen verkat motbjudande, då man försökt väcka deras intresse att spela schack per korrespondens.

I korr.-schackprotokollet skall antecknas icke bara gjorda drag utan även den av båda parter använda betänketiden, dragen skall sändas med posten, protokollen sändas in till turneringsledaren m. m. Till allt detta kommer dessutom, att ställningen vid mottagandet av varje nytt drag måste ställas upp på nytt. De flesta lär spela igenom hela partiet ända från början, även om man kommit upp i över 30 drag.

Det bostadvsschack, som utarbetats av Gunnar Nättorp i Skara är ett utmärkt hjälpmedel att undvika denna tröttande procedur och ändå ge en 100 %-ig garanti mot feluppställningar. Allt för många partier har förlorats genom feluppställning. T. o. m. i en så viktig tävling som ICCA:s nu pågående 6 bordsolympiad är två fall kända, där feluppställning vållat onödig poängförlust för landet.

Om Nättorps system användes på rätta sättet, d. v. s. att man under inga förhållanden utför några analyser på dessa pappbräden utan *endast på dem gör de oåterkalleligen definitiva dragen*, och det får den spridning det är värt, skulle det medföra ett steg i rätt riktning, nämligen att än mera popularisera korr.-schackspelet.

Det är därför med glädje, som jag rekommenderar detta system till Sveriges korrespondensschackspelare.

Erik Larsson,
Turneringsledare i the I. C. C. A.

Vacker donation för schack åt blinda.

Med anledning av 100-årsdagen av ingenjören Oscar Hirsch födelse den 17 augusti 1847 har hr Axel Hirsch, Stockholm, för att hugfästa sin faders minne överlämnat en del gåvor till olika institutioner. Därvid har Blindinstitutet vid Tomteboda mottagit 6,000 kr. för främjandet av schackspelet bland institutets elever och vuxna blinda.

Axel Hirsch har först på senare år fått intresse och glädje av vårt ädla spel. Själv är han ju berömd genom sitt filantropiska arbete inom fattigvården, tidigare ledare av Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet och har deltagit i nordiskt och internationellt samarbete på fattigvårdens område. Vidare har han varit verksam inom folkbildningsarbetet.

Match Böök—Stoltz.

Nordiska schackkongressen i Helsingfors har givit upphov till något på våra breddgrader så sällsynt som en riktig schackmatch! Särspelet Böök—Stoltz skall omfatta åtta partier, varav de tre första spelas i Finland med början den 5 oktober. Därefter fortsättes spelet i Stockholm med fjärde partiet den 12 oktober. Ett av partierna skall spelas i Uppsala.

Carl Bylander, 50 år. Brukstjänstemannen Carl Bylander, Norrahammar, fyllde den 20 augusti 50 år. I det småländska schacklivet har han varit verksam sedan snart 25 år, och sedan 1937 är han högste befälhavare över Smålands schackdivisioner. Sedan 1940 ledamot av Sveriges schackförbunds styrelse.

Dödsfall.

Victor Sjöberg. Den 10 augusti avled i sin födelsestad nordiske schackmästaren Victor Sjöberg. Han var född i Göteborg 1876. Med honom har en gammal schackkämpe gått ur tiden. Ehuru han först 1907 erövrade nordisk mästartitel var han redan från år 1900 känd som en god spelare och fick sitt elddop vid internationella turneringen i Stockholm 1906. Sjöberg var sedan under lång tid en flitig tävlingsspelare. Han blev i tillfälle att få möta åtskilliga utländska berömdheter och kunde även här notera många fina vinstpartier, som det framgår av gamla tidskrifter. Ännu 1922 var han femte man i svenska landslaget mot Tyskland i Berlin, där han slog Carls med 1½—½. Victor Sjöberg bodde länge i Skåne, som han representerade vid första bordet i de s. k. påskmatcherna.

Personligen var Victor Sjöberg en blid och stillsam natur, omtyckt av alla.

Richard Drewitz. Disponenten vid Haeggströms Boktryckeri och Bokförlag A.-B. i Stockholm, Richard Drewitz, har avlidit. Han var för ett 30-tal år sedan under lång tid aktiv tävlingsspelare i Stockholms allm. schackklubb och representerade sin klubb i högsta serien. Synnerligen skicklig yrkesman vid Generalstabens litografiska anstalt, där han innehade en chefsbefattning, anlitades han ofta av schackorganisationer när det gällde att framställa något extra fint och konstnärligt schacktryck.

Rolf Nobel. Ingenjören Rolf Nobel har avlidit. Han var född i S:t Petersburg 1882, bronson till Alfred Nobel. På senare tiden delägare i Verkstads A.-B. Durgo. Rolf Nobel var en intresserad schackvän och deltog gärna i Stockholms schacksällskaps tävlingar. Han var stödjande medlem i Sveriges schackförbund.

Pristävling om svenskt landslag.

Det svenska 10-mannalaget vid landsmatchen mot Danmark i Köpenhamn den 20—21 sept. skall ju denna gång uttas med spelare från hela landet. Det kommer väl att betyda, att Stockholmarna får avstå en och annan plats som annars kunnat anses självklar. Och inget ont i det. Om inte »experimentet» — om man får kalla det så — lyckas blir det tids nog tal om ändring till en annan gång. Hur det slutliga laget kommer att se ut är en omöjlighet att gissa sig till; det beror givetvis också på i vilken mån föreslagna spelare ha tid att ställa sig till förfogande.

När TfS härmed inbjuder sina läsare till en pristävling, där det gäller att föreslå ett 10-mannalag med spelare från hela landet, så kommer resultatet härav inte att ha något med förbundets uttagning att göra .Vår pristävling förblir en hemlighet tills matchen redan är avgjord. Efter vilka normer denna tävling skall avgöras förblir likaledes tidskriftens hemlighet. Det är inte säkert att den som t. ex. bäst förutser förbundets slutliga laguppställning blir segrare. Allt som våra ärade tävlingsdeltagare ha att göra är att förtröstansfullt insända sitt »lagförslag» till TfS senast den 12 september. Som första pris utdelas turneringsboken från Groningen (som inom parentes sagt ännu inte har anlänt hit men torde vara på väg); det blir ytterligare två priser och ev. extrapriser. Välkomna med förslag till »svenska folkets schacklandslag 1947»!

Match Ryssland—övriga Europa?

Augustinumret av den holländska schacktidskriften Schaakmat nämner, att planer är i görningen att i samband med ryssarnas match i England i september få till stånd en match Ryssland — övriga Europa. Det skulle i så fall bli de sex främsta vid zonturneringen i Hilversum, två spelare från Skandinavien samt Tartakower från Frankrike och Gligoric, Jugoslavien.

Zetterström & Persson, Boktryckeri A.-B., Stockholm 1947

Nyhet för korrespondensschackspelare!

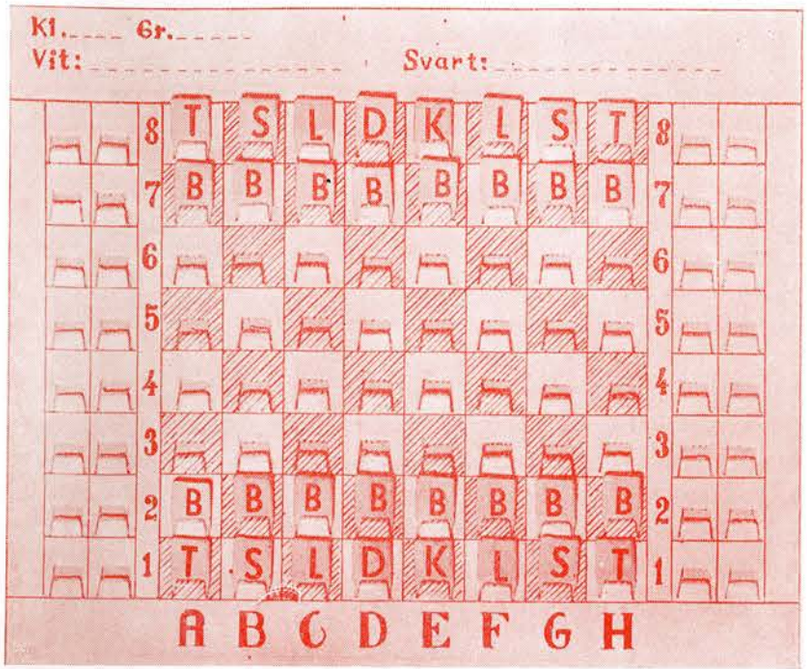

BOKSTAVSSCHACK

Diagrammet av kartong. Storlek 15 × 18 cm.
Bokstavsbrickorna av prima kortregisterkartong.
Röda och svarta bokstäver på gul botten.
Tillverkas på beställning hos **G. NÄTTORP, Skara.**
Pris kr. **1:**— per st.
Endast beställningar om minst 6 st. expedieras.

SCHACKKLOCKOR

Ett begränsat parti beräknas inkomma för leverans under september. Pris 45:— kr.

TIDSKRIFT FÖR SCHACKS FÖRLAG

SCHACKLITTERATUR OCH SCHACKMATERIEL

BOOK: Shakkistrategiiaa ja taktiikkaa	Kr.	3:—
» Schackmästaren Gösta Stoltz ..... häft.	»	12:—
» » » » ..... inb.	»	15:—
CAPABLANCA: Lärobok i schack	»	6:25
COLLIJN: Lärobok i schack för nybörjare; kart.	»	4:—
» » » » » » (stora läroboken)	»	13:25
COLLIJNTURNERINGEN 1938 (45 partier, 21 problem)	»	1:—
EUWE: Spelöppningsteori, 12 delar. Pr del kr. 2:50; hela verket	»	28:—
CEDER: Mattförförelseproblem	»	4:25
HOLM: 55 Schackstudier (nedsatt pris)	»	1:—
MANDAL: Den äldre svenska schacklitteraturen	»	1:—
» Skånes Schackförbunds minnesskrift...	»	1:50
NIELSEN: Kongeangrebet	»	7:—
» Nimzowitsch, Danmarks Skaklærer	»	12:—
ROS: Samuel Loyd, 160 utvalda problem ..... (nedsatt pris)	»	2:—
SPIELMANN: K. Schlechter, 126 partier	»	4:—
STÅHLBERG: Schack och schackmästare	»	3:75
WIGFORSS-STÅHLBERG: Hur man spelar schack	»	6:25
TIDSKRIFT FÖR SCHACK: 1908—1917, 1919—1924 per årgång ..	»	4:—
» » » 1925—1927 per årgång	»	2:—
» » » 1929—1934 per årgång	»	4:—
» » » 1935, 1938—1940 per årgång	»	5:—
» » » 1942—1945 per årgång	»	6:—
SCHACKSPEL (Stauntonmodell)	»	13:—
» (Klubbmodell)	»	4:50
SCHACKMATTOR (styvt papper 45×45)	»	0:50
» (uppklistrade å papp)	»	3:—
SCHACKPROTOKOLL (per 100 kr. 1:25) per 1,000	»	11:—
FÖRSEGLINGSKUVERT (per 100 st.)	»	1:70
TURNERINGSTABELLER (rondlistor) 6—8—10 spelare, per st.	»	0:03
» » 12—14—16 spelare, per st.	»	0:04
KORRESPONDENSKORT (per 100 st.)	»	1:15

TIDSKRIFT FÖR SCHACKS FÖRLAG

Alströmergatan 32 • Stockholm.

Zetterström & Persson, Boktryckeri A.-B., Stockholm 1947

Pris 1:—